

vergadering **11**  
zittingsjaar 2014-2015

## Handelingen

### **Plenaire Vergadering**

van 26 november 2014

## INHOUD

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| OPENING VAN DE VERGADERING                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | 4  |
| VERONTSCHULDIGINGEN                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | 4  |
| INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | 4  |
| ACTUELE VRAAG van de heer Chris Janssens tot de heer Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over politieke benoemingen in Vlaamse overheidsbedrijven                                                                                                               | 4  |
| MOTIE VAN ORDE<br>Opheldering van de stand van zaken                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | 7  |
| ACTUELE VRAAG van mevrouw An Moerenhout tot mevrouw Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over boetes voor huurders van sociale woningen die het vooropgestelde niveau Nederlands voor anderstaligen (NT2) niet behalen | 8  |
| MOTIE VAN ORDE<br>Opheldering over de stand van zaken                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | 12 |
| ACTUELE VRAAG van de heer Jo De Ro tot mevrouw Hilde Crevits, vice-ministerpresident van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de gevolgen voor de scholen van de wekelijkse stakingen tegen de besparingsmaatregelen                                                                                                              | 14 |
| ACTUELE VRAAG van mevrouw Grete Remen tot mevrouw Hilde Crevits, vice-ministerpresident van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over werkplekieren en alternerend leren en werken                                                                                                                                                     | 18 |
| ACTUELE VRAAG van mevrouw Lies Jans tot de heer Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de onrustwekkende signalen uit Nederland met betrekking tot de sneltramlijn Hasselt-Maastricht (Spartacuslijn 1)                                                                            |    |
| ACTUELE VRAAG van de heer Marino Keulen tot de heer Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de Nederlandse twijfels bij Spartacuslijn 1                                                                                                                                             |    |
| ACTUELE VRAAG van mevrouw An Christiaens tot de heer Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de onzekerheid in Maastricht met betrekking tot Spartacuslijn 1                                                                                                                        | 21 |
| ACTUELE VRAAG van de heer Lorin Parys tot de heer Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over mogelijke fraude bij autokeuringen in Vlaanderen en de bestrijding ervan                                                                                                                  | 25 |
| ACTUELE VRAAG van mevrouw Caroline Bastiaens tot de heer Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de toegankelijkheid van De Lijn voor personen met een handicap                                                                                                                     |    |
| ACTUELE VRAAG van de heer Joris Vandenbroucke tot de heer Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de toegankelijkheid van het openbaar vervoer voor personen met een handicap                                                                                                       | 28 |

|                                                                                                                                                                                                                                          |    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| ACTUELE VRAAG van mevrouw Freya Saeys tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het beleid ten aanzien van postnatale depressies                                                            | 31 |
| ACTUELE VRAAG van de heer Piet De Bruyn tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de nieuwe hiv-cijfers en hoe hierop te reageren vanuit de Vlaamse bevoegdheid preventieve gezondheidszorg | 35 |
| ACTUELE VRAAG van de heer Dirk de Kort tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de bestrijding van sociale dumping in Vlaanderen                                                       | 38 |
| REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN                                                                                                                                                                                                            | 41 |

## OPENING VAN DE VERGADERING

**Voorzitter: de heer Jan Peumans**

– De vergadering wordt geopend om 14.03 uur.

**De voorzitter:** Dames en heren, de vergadering is geopend.

## VERONTSCHULDIGINGEN

**De voorzitter:** Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldigingen zijn ingekomen van de volgende leden:

Gweny De Vroe, Ann Soete, Wouter Vanbesien: familieverblijven;

Guy D'haeseleer, Yamila Idrissi, Francesco Vanderjeugd: gezondheidsredenen.

## INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN

**De voorzitter:** Dames en heren, de lijst met de ingekomen documenten en mededelingen werd op de banken rondgedeeld. (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 60/9)

**ACTUELE VRAAG van de heer Chris Janssens tot de heer Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over politieke benoemingen in Vlaamse overheidsbedrijven**

**De voorzitter:** De minister-president is op zending.

Het antwoord wordt gegeven door minister Homans.

De heer Janssens heeft het woord.

**De heer Chris Janssens (Vlaams Belang):** Minister, het is een terugkerend, maar weinig fraai fenomeen bij het begin van elke legislatuur: de politieke benoeming van bestuurders in Vlaamse overheidsbedrijven. Blijkbaar moet de huidige benoemingscarroussel ertoe leiden dat het voorzitterschap van de VDAB, van de VRT, van De Lijn mooi, netjes wordt verdeeld tussen de drie Vlaamse regeringspartijen N-VA, Open Vld en CD&V. Blijkbaar moet vooral de functie van voorzitter bij De Lijn erg gegeerd zijn, heb ik begrepen als ik de citaten lees in de krant van leden van uw meerderheid. Blijkbaar is het gemakkelijker om een beslissing te nemen over de prijzen die moeten worden betaald door de burgers, over de hogere prijzen die senioren moeten betalen voor hun verplaatsing met De Lijn, dan een beslissing te nemen die echt belangrijk blijkt te zijn voor uw regering, namelijk over welke partij de baas mag leveren bij De Lijn.

De Vlaamse Regering wil intussen voor haar politieke vrienden nog even Sinterklaas spelen en deelt nog een aantal lucratieve posten uit. Het gaat onder meer over posten bij De Lijn, de VRT en de VDAB. Minister, van een regering die het graag anders wil doen, van een partij – uw partij – die van verandering een verkiezingsthema heeft gemaakt, zou je toch iets anders mogen verwachten. Je zou toch mogen verwachten dat bekwaamheid, dat kennis van de materie voorrang heeft op de partijlidkaart van deze of gene. Blijkbaar is bekwaamheid nog steeds niet het meest elementaire criterium bij de benoeming van bestuurders in Vlaamse overheidsbedrijven.

Minister, wat is de stand van zaken als het gaat over die politieke benoemingen in de Vlaamse overheidsbedrijven? En vooral, hoe rijmt u die politieke benoemingen met uw pleidooi voor verandering?

**De voorzitter:** Minister Homans heeft het woord.

**Minister Liesbeth Homans:** Voorzitter, mijnheer Janssens, de eerlijkheid gebiedt me te zeggen dat u er veel meer van maakt dan het eigenlijk is. U bent wellicht – ik twijfel daar niet aan – op de hoogte van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid. Dat bepaalt dat we binnen de zes maanden na de installatie van het Vlaams Parlement moeten overgaan tot het vervangen van de raad van bestuur van de publiekrechtelijke extern verzelfstandigde agentschappen (EVA's). Dat is nu net wat er in de krant is verschenen.

Ik kan u ook zeggen dat wat in de krant is verschenen, niet in het gremium van de Vlaamse Regering, noch in andere gremia is besproken. Wij hebben andere zaken te doen. Ik hoop dat u dat ook begrijpt. Natuurlijk moeten we ook wel het decreet naleven. Ik, of eventueel de Vlaamse minister-president, zal u dus te gepasten tijde inlichten over de stand van zaken. Ik kan u alleen zeggen dat we het decreet moeten naleven, net zoals we dat in de vorige legislaturen ook heel consequent en braaf hebben nageleefd. We hebben nu echt absoluut andere dingen aan ons hoofd dan het benoemen van bepaalde bestuurders in de raad van bestuur. U maakt er een politieke carrousel van. Ik neem u dat ook niet kwalijk, want bepaalde berichten in de media gingen ook wel enigszins in die richting. Er was heel veel media-aandacht voor die 'politieke benoemingen'. U spreekt ook van een carrousel. Ik kan u alleen zeggen dat het gewoon gaat over het naleven van een decreet, waaraan wij allemaal, alle leden van het Vlaams Parlement en ook alle leden van de Vlaamse Regering, gebonden zijn.

Als u daar nog vragen over hebt, stel ik u voor om deze vraag in de toekomst te herhalen. Wij hebben met deze Vlaamse Regering wel andere zaken aan het hoofd dan puur het bepalen van de leden van een raad van bestuur. Natuurlijk zullen we er ook op toezien dat we bepaalde reglementeringen in het decreet niet overschrijden.

**De heer Chris Janssens (Vlaams Belang):** Minister, u kunt toch niet ontkennen dat de discussie volop woedt over wie welke post of welk voorzitterschap voor zijn of haar rekening mag nemen.

Ik heb een hele lijst met uitspraken van N-VA'ers die pleitten voor de depolitisering van de raden van bestuur van Vlaamse overheidsbedrijven. Het is weliswaar een lijst met citaten van toen de N-VA nog in de oppositie zat. Eens men in de meerderheid zit, verdeelt men blijkbaar toch liever zelf de postjes.

Vandaar deze oproep aan u, minister, die tegelijkertijd ook mijn bijkomende vraag is. Bent u in deze legislatuur bereid om werk te maken van de depolitisering van de raden van bestuur van de Vlaamse overheidsbedrijven zodat ze niet langer geleid worden door politiek benoemde vriendjes, maar door onafhankelijke bestuurders die alleen op basis van hun competenties worden aangesteld?

**De voorzitter:** De heer De Loor heeft het woord.

**De heer Kurt De Loor (sp.a):** Voorzitter, minister, ik vraag me af of de N-VA ondertussen van standpunt is veranderd. Het was toch zo dat u van oordeel was dat de toplui dezelfde kleur moesten hebben als hun ministers?

In dit kader wil ik ook de beslissing van de Vlaamse Regering aankaarten over de stopzetting van de samenwerking met Jobpunt Vlaanderen. Tot op heden heb ik daarvoor geen enkele objectieve reden gehoord. Vriend en vijand zijn ervan overtuigd dat Jobpunt veel betekent voor de professionalisering van het personeelsbeleid. Deze beslissing van de Vlaamse Regering katapulteert het aanwervings- en personeelsbeleid twintig jaar terug in de tijd.

Minister, ik had dus graag gehoord wat de echte redenen zijn voor de stopzetting. (*Applaus bij sp.a en bij Groen*)

**Minister Liesbeth Homans:** Mijnheer De Loor, dit debat hebben we al verschillende keren gevoerd in de commissie. (*Opmerkingen van de heer Kurt De Loor*)

Ja maar, het staat u vrij om dit te doen, u moet niet onmiddellijk boos worden. Ik zeg gewoon dat het u vrij staat om bepaalde vragen tijdens de plenaire vergadering te stellen. Ik zeg u er gewoon bij dat we deze discussie, dit debat, al verschillende keren, en voor sommigen tot vervelens toe, hebben gevoerd in de commissie Binnenlands Bestuur.

Ik wil u één ding zeggen, mijnheer De Loor. We hebben met deze regering beslist om uit Jobpunt Vlaanderen te treden. Ik weet dat u er een absolute voorstander van bent om toch bij Jobpunt Vlaanderen te blijven en dat u een absolute pleitbezorger bent van de belangen van Jobpunt Vlaanderen. Ik wil u één raad geven: hoe meer u in politieke fora pleit voor het niet-uittreden bij Jobpunt Vlaanderen, of het nu over de Vlaamse Regering gaat of over een gemeente, hoe minder resultaat u zult halen. (*Rumoer bij sp.a*)

De beslissing van deze Vlaamse Regering is redelijk duidelijk. (*Rumoer bij sp.a. Opmerkingen van de voorzitter*)

Ja, dank u, voorzitter. En dan moet ik nog altijd doen alsof dit niet aan een welbepaalde partij gebonden is, maar bon, dat is de verantwoordelijkheid van de sp.a-fractie. (*Rumoer bij de sp.a*)

Mijn allerliefste leden van de sp.a-fractie, ik raad u aan... (*Rumoer bij sp.a*)

Ja, nu krijgt u het warm en koud tegelijk! Ik raad u aan, als u inderdaad bekommerd bent over de toekomst van Jobpunt Vlaanderen – want wij zijn dat en u bent dat ook, dat geloof ik oprecht – om ermee te stoppen om elke keer negatieve reclame te maken, hier in het Vlaams Parlement of in gelijk welke gemeenteraad. (*Rumoer bij sp.a*)

**De voorzitter:** Minister, wilt u nu antwoorden op de vraag van de heer Janssens?

Mevrouw Lieten, houdt u zich even rustig, alstublieft.

Minister Homans heeft het woord.

**Minister Liesbeth Homans:** Mijnheer Janssens, op uw vraag kan ik herhalen wat ik al gezegd heb. U spreekt van een carrousel en van benoemingen. Deze regering wil net zoals alle vorige regeringen het decreet naleven. We doen niets verkeerd. We moeten gewoon de decreten naleven. Politieke benoemingen en carrousels horen eerder thuis in een rubriek 'Onder vrienden' of 'Kreten en gefluister'. We zullen u te gepasten tijde inlichten over de beslissingen.

**De heer Chris Janssens (Vlaams Belang):** Minister, u kunt het uzelf gemakkelijk maken en voor één keer eens geloofwaardig overkomen. Het is toch niet de bedoeling van een regering een soort politiek headhuntingbedrijf te leiden dat mensen van de juiste partij op de juiste post moet benoemen. Ik herhaal mijn oproep aan u om het een keer echt anders te doen en werk te maken van de depolitisering van de raden van bestuur van overheidsbedrijven.

Decreten zijn er ook om gewijzigd te worden om onder andere uw eigen partijprogramma uit te voeren. Zo niet zullen de benoemingscarrousels een politieke folklore blijven die met de regelmaat van de klok – met ruzies – in de

media komen, en die er alleen maar toe leiden dat de kloof tussen de burger en de politiek steeds groter wordt.

**De voorzitter:** De actuele vraag is afgehandeld.

## **MOTIE VAN ORDE**

### **Opheldering van de stand van zaken**

**De voorzitter:** Dames en heren, met toepassing van artikel 50 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Jos De Meyer bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer De Meyer heeft het woord.

**De heer Jos De Meyer (CD&V):** Voorzitter, ik had al het woord gevraagd toen er nog niemand op het spreekgestoelte stond, maar ik kan begrijpen dat u niet alles kunt merken.

Ik was verrast toen ik de actuele vragen las. Er is er één bij over de gevolgen van de stakingen voor de onderwijsinstellingen. Ik heb enkele weken geleden daarover een vraag om uitleg gesteld en ik dacht dat deze automatisch zou worden toegevoegd aan de agenda zoals meestal het geval is.

Voorzitter, kan mijn vraag om uitleg vooralsnog worden toegevoegd aan de actuele vraag van de heer Jo De Ro?

**De voorzitter:** Op basis van welk artikel van het reglement moet ik dat doen?

**De heer Jos De Meyer (CD&V):** Omdat het de gewoonte is dat vragen om uitleg die reeds ingediend zijn, toegevoegd worden aan de actuele vragen.

**De voorzitter:** Eén per fractie kan worden omgezet.

**De heer Jos De Meyer (CD&V):** U zegt, voorzitter?

**De voorzitter:** Eén vraag om uitleg per fractie kan worden omgezet als ze vóór de actuele vraag is ingediend.

**De heer Jos De Meyer (CD&V):** Voorzitter, uw administratie heeft me daarover een ander antwoord gegeven.

**De voorzitter:** En dat luidde?

**De heer Jos De Meyer (CD&V):** Dat de voorzitter daarover beslist.

**De voorzitter:** Wel, ik pas het reglement toe.

**De heer Jos De Meyer (CD&V):** Dat is een zeer notariële interpretatie van het reglement.

**De voorzitter:** Ik ben notaris.

De heer Crombez heeft het woord.

**De heer John Crombez (sp.a):** Ik sluit me aan bij de heer De Meyer. Dit is ruimer dan het reglement. Het gaat ook over de organisatie van het parlement.

We hebben straks drie vragen over de Spartacuslijn. Eén ervan komt van de voorzitter van de commissie. Onze vraag om uitleg heeft ze echter geweigerd in de commissie met de argumentatie dat het om een regionaal dossier ging en dat

de vraag schriftelijk moest worden ingediend. Diezelfde voorzitter stelt nu een actuele vraag over diezelfde materie.

Ik steun de vraag van de heer De Meyer om de parlementaire werkzaamheden correct te organiseren en verder te gaan dan het reglement alleen. Als het parlementaire recht wordt beperkt, moeten we ingrijpen. Die actuele vragen moeten van de agenda. U kunt dat perfect doen volgens het reglement, totdat de commissievoorzitters iedereen gelijk behandelen, en uiteraard niet zichzelf bevoordelen ten opzichte van de leden.

Ofwel komt de heer De Meyer eerst aan het woord en komt de vraagsteller over Spartacus eerst aan de beurt, ofwel gaan die vragen van de agenda. Het plenum kan dit perfect doen. Ik vraag dit vriendelijk aan de meerderheid, want op een bepaald moment moet dat gedaan zijn.

**De voorzitter:** Mijnheer Crombez, ik heb alle fracties gehoord. We gaan een evaluatie maken van de controlemiddelen. U kunt dit dan aan bod brengen. Het oordeel over de ontvankelijkheid van de vragen behoort tot de bevoegdheid van de voorzitter van het parlement. Er is geen enkele afspraak of wat dan ook met mevrouw Lies Jans. Daar zult u mij nooit op kunnen betrappen, ook al is zij een partijgenote. Als ik drie vragen krijg over hetzelfde onderwerp, is het niet meer dan logisch dat ik die agendeer. Brengt u maar alle andere zaken aan bij de evaluatie van onze controlemiddelen. Dat lijkt me de verstandigste weg. Nu gaan we verder met de actuele vragen. Ik ga niet met iedereen in discussie. Mijnheer Crombez, dat kunt u zeggen op het Uitgebreid Bureau.

**De heer John Crombez (sp·a):** Voorzitter, het is elke week hetzelfde. Ik zal het hier blijven herhalen. Nu zijn het de leden van de meerderheid die ...

**De voorzitter:** Het incident is gesloten. *(Opmerkingen van de heer Johan Verstreken en de heer John Crombez)*

**ACTUELE VRAAG van mevrouw An Moerenhout tot mevrouw Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over boetes voor huurders van sociale woningen die het vooropgestelde niveau Nederlands voor anderstaligen (NT2) niet behalen**

**De voorzitter:** Mevrouw Moerenhout heeft het woord.

**Mevrouw An Moerenhout (Groen):** Minister, net als u vind ik het heel erg belangrijk dat mensen die in Vlaanderen wonen, moeite doen om Nederlands te leren. Zelf heb ik jarenlang Nederlands aan anderstaligen gegeven. Daar heb ik gezien hoe belangrijk de integratiecursus is. Ik snap hoe belangrijk Nederlands en een goede integratie zijn. Maar wat ik niet snap, is waarom u een boete gaat geven aan mensen die het Nederlands niet snel genoeg machtig zijn, en wel om de volgende redenen. Van de eerste generatie migranten die hier kwamen, is 41 procent laaggeletterd. Daarvan komt 24 procent net aan niveau 1, de rest zit daaronder. Van de tweede generatie migranten is 18 procent laaggeletterd. Onder niveau 1 betekent dat je niet kunt lezen en schrijven, dat je nog nooit schoolbanken hebt gezien.

Minister, met de beste wil van de wereld kunnen die laaggeletterden niet binnen de termijn van een jaar en met een herkansing na drie maanden, het niveau Nederlands leren dat u vooropstelt. Die mensen gaan die boete de facto moeten betalen. Hoe gaat u voor die mensen het recht op wonen garanderen?

**De voorzitter:** Minister Homans heeft het woord.



**Minister Liesbeth Homans:** Mevrouw Moerenhout, het moet me van het hart dat u bepaalde zaken door elkaar haalt. Het voorbije weekend heb ik een heel duidelijke communicatie gedaan, net zoals in de beleidsnota. U was een keer aanwezig in de commissie, dus u weet ook wat daarover is gezegd. Dat is dat het de bedoeling is van deze regering om te evolueren van een inspanningsverbintenis naar een resultaatsverbintenis.

Ik ken de Grondwet en u kent die ook. Welnu, artikel 23 van de Grondwet zegt dat er een recht is op wonen. Ik heb ook de tweets gelezen in het weekend, en het moet me van het hart dat ik het heel jammer vind dat u ondanks de zeer duidelijke communicatie toch nog paniek probeert te zaaien. Artikel 23 van de Grondwet bepaalt dat er zoiets is als recht op wonen. In mijn communicatie heb ik heel duidelijk gezegd dat de resultaatsverbintenis nooit zal worden gekoppeld aan het ontzeggen van de toegang tot een sociale woning of het afnemen ervan. Het enige wat deze regering billijk vindt, is dat we van iemand die aanspraak maakt op gemeenschapsmiddelen in het kader van de solidariteit – wat we zeer goed vinden – ook iets terugvragen.

U koppelt het ook aan het niveau van NT2. Ik heb heel duidelijk gezegd dat het niet mijn betrachting is om inwoners van een sociale woning – als ze al niet verplicht zijn om een inburgeringscursus en NT2 te volgen, maar laten we dat even buiten beschouwing houden – op hetzelfde niveau in te schakelen als NT2, A1 eventueel verhoging naar A2. Ik heb gezegd dat de mogelijkheid bestaat om Nederlands te leren, bijvoorbeeld door vrijwilligerswerk, door actief te zijn in het oudercomité van de kinderen enzovoort.

Het moet me dus van het hart, mevrouw Moerenhout, dat ik het zeer jammer vind dat u alsmaar negatieve en paniekcommunicatie probeert te doen.

Ik wil ook nog meegeven dat het boetesysteem al bestaat sedert 2006. Ik heb uw collega Vogels daarover in de commissie nooit een woord horen zeggen. *(Opmerkingen)*

**Mevrouw An Moerenhout (Groen):** Minister, u herhaalt hier wat u dit weekend hebt gezegd, maar u hebt nog altijd geen antwoord gegeven op mijn vraag. *(Applaus bij Groen en sp.a)*

Overigens lijkt de paniekzaaijer mij juist het essentiële probleem dat ik hier vandaag wil aankaarten. Maar ze komt er niet door mij.

Mijn punt blijft overeind. Ik heb daarnet de getallen genoemd. Heel wat mensen zullen die taaltest niet kunnen halen, zullen daardoor die boete moeten betalen, en zullen daardoor in de problemen komen.

Ik heb nog een bijkomende vraag. Aan wie zullen die mensen die boete moeten betalen? Aan de sociale huisvestingsmaatschappij zelf? Ik veronderstel van wel, omdat u sprak over een verdubbeling van de huishuur. Maar ik zou het hier graag bevestigd horen. Of is het aan de betrokken overheidsdiensten?

**De voorzitter:** De heer Keulen heeft het woord.

**De heer Marino Keulen (Open Vld):** Voorzitter, minister, collega's, voor wat hoort wat. Dat kansen en het emancipatorische met taal te maken hebben, daar kan iedereen met gezond verstand alleen maar achter staan.

Minister, ik spreek hier als ervaringsdeskundige. Met mijn Wooncode werd ik destijds geconfronteerd met het Grondwettelijk Hof. Dat zei toen: "Minister Keulen, u kunt wel een inspanningsverbintenis maar geen resultaatsverbintenis

vragen omdat je nu eenmaal een groep van mensen hebt die intellectueel niet in staat zijn om een vreemde taal te leren.”

Ik heb zelf destijds het boetesysteem ingevoerd voor de verplichte aanwezigheid in de cursussen. Maar dat is natuurlijk nog iets anders. Ik denk dat u in dezen uw communicatie moet wikken en wegen. Want als iemand met deze maatregel naar een rechtbank stapt, en u verliest dat geding, dan verliest u niet alleen die casus maar ook uw geloofwaardigheid als Vlaamse Regering rond een heel delicaat punt. *(Applaus bij Open Vld, sp.a en Groen)*

Collega's, ik vind ook dat als je iets eist, je ook moet zorgen voor een behoeftedekkend aanbod. Vandaag zijn er wachtlijsten voor NT2. Dat was in mijn tijd niet het geval. Ik had toen goede collega's die mij steunden. Zet daar dus in de eerste plaats uw energie op in, voor voldoende lessen NT2 voor deze doelgroep. *(Applaus bij Open Vld, sp.a en Groen)*

**De voorzitter:** Mevrouw Hostekint heeft het woord.

**Mevrouw Michèle Hostekint (sp.a):** Minister, ik sluit mij heel graag aan bij wat de heer Keulen zegt. Misschien is het verbazingwekkend, maar we zijn het er allemaal over eens dat Nederlands kennen belangrijk is om te kunnen functioneren in deze maatschappij. Vandaag is er al een verplichting om lessen Nederlands te volgen, om aanwezig te zijn in die lessen. We doen dat vandaag allemaal. Maar, minister, er zijn de afgelopen jaren zeven boetes uitgeschreven voor mensen die niet bereid waren om de Nederlandse taal te leren. Zeven. U kent dat getal zeer goed, want Freya Van den Bossche heeft dat in een antwoord op uw vraag bevestigd. Op die duizenden sociale huurders waren er zeven mensen niet bereid om die Nederlandse taallessen te volgen. Dan is het mij een raadsel, minister, waarom u hier vandaag met de stok komt zwaaien omdat er zoveel mensen daartoe niet bereid zijn. U zegt dat we die mensen moeten bestraffen. Maar het aanbod vandaag volstaat niet. U zegt in de krant dat u in extra middelen zou voorzien indien het aanbod niet zou volstaan. Minister, waar staan die extra middelen voor NT2 in de Huizen van het Nederlands? Ik heb ze niet gevonden. *(Applaus bij sp.a en Groen)*

**De voorzitter:** De heer Janssens heeft het woord.

**De heer Chris Janssens (Vlaams Belang):** Minister, voor het Vlaams Belang is het vanzelfsprekend dat iemand die geen Nederlands spreekt ook geen sociale woning krijgt. Maar voor u is dat helaas nog niet het geval. U past immers de bestaande regeling, waarbij huurders bereid moeten zijn Nederlands te leren, maar een beetje aan met een nodeloos ingewikkeld systeem van intakegesprekken, taaltesten, herkansingen, vrijstellingen en eenmalige boetes en dergelijke meer.

Minister, de gemiddelde wachttijd voor een Vlaamse sociale woning bedraagt ongeveer 2,5 jaar. Er mag toch worden verwacht dat een immigrant die zich in ons land gevestigd heeft en op de koop toe zijn weg heeft gevonden naar de sociale huisvesting, toch ook al de moeite gedaan zou hebben om een fatsoenlijk woordje Nederlands te spreken. Als men niet bereid is om Nederlands te leren, dan moet men volgens ons ook geen voordelen krijgen van onze samenleving, dan moet men ook geen sociale uitkering en geen sociale woning krijgen. Minister, daarom verzoek ik u: stop met die hopeloos ingewikkelde regeling en vervang die door een duidelijke en kordate regeling in de toelatingsvoorwaarden voor een sociale woning. Geen Nederlands, geen sociale woning.

**De voorzitter:** De heer Anseeuw heeft het woord.

**De heer Björn Anseeuw (N-VA):** Collega's, samenleven en integreren is in de eerste plaats een gedeelde verantwoordelijkheid. In die zin is het ook een verhaal

van rechten en plichten. Want de keuze om deel uit te maken van onze gemeenschap is wat ons betreft niet vrijblijvend. Kennis van de Nederlandse taal is bijzonder belangrijk om actief te kunnen deelnemen aan onze samenleving.

Vanuit Vlaanderen, zowel vanuit de overheid als vanuit de gemeenschap in zijn geheel, zijn wij het aan onszelf verplicht dat we mensen ook kansen geven om de taal te leren, en we doen dat ook vandaag. Dan is het ook niet meer dan normaal dat, waar we kansen bieden, we ook mogen vragen aan elke nieuwe Vlaming dat hij – luister goed – naar eigen mogelijkheden op zijn beurt dat engagement om deel uit te maken van onze gemeenschap, ernstig neemt. Ik stel vast dat een aantal collega's hier voorbij zijn gegaan aan het antwoord dat de minister heeft gegeven. Mijnheer Keulen, de indruk wekken dat we een heksenjacht zullen openen op analfabeten, is eigenlijk te belachelijk voor woorden. (*Applaus bij de N-VA*)

U hebt helemaal niet geluisterd naar wat de minister daarover heeft gezegd. Mevrouw Moerenhout, aan u heb ik dezelfde boodschap. U blijft hier de indruk wekken dat we mensen op straat zult gooien, dat we het recht op wonen willen ontzeggen. Dat is helemaal niet het geval. Ik daag jullie uit: wie wordt eigenlijk beter van die stemmingmakerij? Alvast niet de betrokkenen waar u zagezegd zo bekommerd om bent. (*Applaus bij de N-VA*)

**Minister Liesbeth Homans:** Voorzitter, zoals ik daarnet al heb gezegd, worden een aantal zaken op een hoop gegooid. Ik heb nooit beweerd dat iemand die in een sociale woning woont, een cursus zal moeten volgen die het niveau van NT2 benadert. Nooit. Uw vraag is eigenlijk zonder voorwerp, mevrouw Moerenhout. U hebt me ook een concrete vraag gesteld over de boetes. U kunt misschien de Wooncode raadplegen. Dat staat ingeschreven sinds 2006. In 2006 was ik niet de bevoegde minister. In het artikel 102bis van de Wooncode ziet u de complete beschrijving van de administratieve sancties en boetes die er bestaan inzake taalbereidheid, die nu zal worden omgezet in een resultaatsverbintenis.

Mijnheer Keulen, ik dacht dat het heel duidelijk was in mijn communicatie dat ik mij ervan bewust ben dat er altijd een bepaald segment van mensen zal zijn dat niet in staat is om Nederlands te leren. Ik heb het voorbeeld aangegeven van iemand die in het kader van de gezinshereniging overkomt naar Vlaanderen, die zijn intrek neemt in een sociale woning en die bijvoorbeeld dementerend is en bovendien ook nog analfabeet. Ik heb heel duidelijk gecommuniceerd dat op basis van een eenvoudige medische attestering een uitzondering kan worden gegeven aan de verplichting om een bepaald niveau van Nederlands te bereiken. Maar ik blijf erbij, collega's, dat ik het de normaalste zaak van de wereld vind, dat als wij vanuit de Vlaamse Regering bepaalde middelen ter beschikking stellen, in alle solidariteit, en met heel veel begrip en plezier, dat wij daar ook iets voor mogen terugvragen, en dat is een zeer klein mondje Nederlands praten. Ik vind dat absoluut niet onoverkomelijk en ook niet in tegenstrijd met de wetgeving, noch met de Grondwet. (*Applaus bij de N-VA*)

Ik heb ook al tot vervelens toe herhaald dat ik niemand zijn sociale woning zal afnemen, noch de toegang ertoe ontzeggen.

Dan richt ik mij tot de sp.a-fractie, tot de heer Crombez, of de voorzitter van de sp.a, de heer Tobback, of mevrouw Hostekint, die de specifieke vraag heeft gesteld.

Het moet me van het hart dat ik me afvraag hoeveel sp.a's er bestaan. Ik zal u zeggen waarom. Ik heb hier het programma van sp.a Antwerpen voor de gemeenteraadsverkiezingen in 2012 met de titel 'Geen woorden maar daden'. Twee leden van de fractie – ik zie de dames Kherbache en Turan zitten – hebben erg actief deelgenomen aan de lijstvorming en zijn zeer succesvol verkozen in de gemeenteraad van Antwerpen. Op pagina 132 van dat programma is zelfs sprake

van een taaltest. Dat zijn woorden die ik niet in de mond zou durven te nemen. Mijnheer Tobback, aan u de vraag: wil de ware sp.a opstaan? (*Applaus bij de N-VA*)

**De voorzitter:** Mevrouw Moerenhout heeft het woord. (*Opmerkingen van de heer Bruno Tobback*)

Neen, mijnheer Tobback, neen, geen motie van orde. (*Rumoer. Opmerkingen bij sp.a en van minister Liesbeth Homans*)

Mijnheer Crombez, ik weiger dat wel. Ik leid de vergadering en niemand anders. (*Rumoer*)

Mevrouw Moerenhout heeft het woord. (*Rumoer bij sp.a*)

Dames en heren, we schorsen de vergadering. (*Rumoer*)

– De vergadering wordt geschorst om 14.37 uur.

– De vergadering wordt hervat om 14.44 uur.

**Mevrouw An Moerenhout (Groen):** Minister, ik vind het spijtig dat ik vandaag heel weinig wijzer ben geworden. U hebt geen enkele van mijn vragen beantwoord.

Ik zou nog graag een oproep doen om die boete te schrappen. De vooropgestelde termijn van een jaar en drie maanden is te kort, de som is te hoog, het niveau van het Nederlands is ook te hoog. U zult niet bereiken dat mensen meer en beter Nederlands kunnen spreken, u zult enkel bereiken dat meer mensen in de armoede terechtkomen en op straat.

Tot slot zou ik nog dit willen zeggen: bij het begin van uw betoog hebt u gezegd dat ik maar één keer in de commissie ben geweest. Ik ben in zwangerschapsverlof geweest, zoals de voorzitter vorige week heeft gezegd. Ik vind dat als minister van Gelijke Kansen nogal... (*Applaus bij Groen en sp.a. Opmerkingen van de heer Marc Hendrickx*)

**De voorzitter:** Mijnheer Hendrickx, moet ik nog eens schorsen? Het helpt niet dat we zo tegen elkaar roepen want we verstaan elkaar toch niet.

Mevrouw Moerenhout, ik vind dat iedereen u een applaus moet geven. U hebt voor de eerste keer een actuele vraag gesteld en u hebt dat goed gedaan. (*Applaus*)

## MOTIE VAN ORDE

### Opheldering over de stand van zaken

**De voorzitter:** Dames en heren, met toepassing van artikel 50 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer John Crombez bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Crombez heeft het woord.

**De heer John Crombez (sp.a):** Voorzitter, ik vraag rustig het woord omdat ik wil dat het parlement respect zou hebben voor zichzelf. Er is nu al een paar keer aangehaald, niet alleen vanuit de oppositie maar ook vanuit de meerderheid, dat er mogelijkheden tot vraagstelling worden geweigerd, zelfs in de commissie, en dat die vragen dan wel op de agenda van de plenaire vergadering komen. Bij motie van orde vraag ik om de actuele vragen van mevrouw Jans, de heer Keulen en mevrouw Christiaens van de agenda te halen, wat reglementair perfect kan.

Ik vind dat een minister zelf moet weten wanneer ze op het spreekgestoelte staat te liegen. Ze beslist dat zelf. Als ze beslist om te liegen en daarbij mensen persoonlijk aanspreekt – voorzitter, u hebt me de nota van het Reglement over persoonlijke feiten bezorgd – die het woord vragen wegens een persoonlijk feit, laat het hen dan uitleggen. Ze heeft de mensen die in Antwerpen verkozen zijn en het programma kennen en waar iets anders in staat dan wat ze zegt, aangesproken. Ze kent het zeer goed, want ze heeft in 2012 er zelf een voorstel van decreet over ingediend. Er staat in het programma dat als mensen niet slagen voor testen, ze verder moeten gaan en lessen blijven volgen. *(Rumoer)*

Minister, de vraag die daarstraks aan u gesteld was – en dat was uw communicatie waarvan u zei dat ze glashelder was –, was of u mensen echt zware boetes zou geven omdat iets niet lukt. Het verschil is dat er in het programma staat dat men mensen blijft ondersteunen en les geven en geen boetes zal geven.

Voorzitter, ik vraag u dus twee dingen: dat u de actuele vragen van mevrouw Jans, de heer Keulen en mevrouw Christiaens van de agenda zou halen en dat de mensen die persoonlijk worden aangesproken en die perfect reglementair het woord vragen, dat ook krijgen, in eerste instantie collega Tobback.

**De voorzitter:** Als u opmerkingen hebt over actuele vragen en over de wijze waarop de controlemiddelen hier worden angewend, dan zeg ik u dat ik alle fracties heb uitgenodigd om suggesties te doen. De meeste fracties hebben gevraagd om een nieuwe evaluatie te doen. Ik zal een werkgroep installeren waar u al die punten kunt bespreken.

Er staat vandaag maar één punt op de agenda en dat zijn actuele vragen. Die actuele vragen zijn door de voorzitter ontvankelijk verklaard en die worden hier dus allemaal behandeld. Ik weet niet of u dat weet, maar als ik nu aan de meerderheid moet gaan vragen of die vragen al dan niet blijven staan, dan kan die meerderheid volgende keer ook zeggen dat ze een vraag niet interessant vindt en dat ze ter stemming wordt gelegd om afgevoerd te worden. Dan zijn we toch wel met een heel moeilijk spelletje bezig. Met andere woorden: er is maar één punt. *(Opmerkingen van de heer John Crombez)*

Mijnheer Crombez, ik heb het u daarstraks in het Koffiehuis al uitgelegd. De vraag van de heer De Meyer – en ik zeg het voor de laatste keer – is op 31 oktober door de voorzitter van de commissie Onderwijs onontvankelijk verklaard. Als een vraag om uitleg onontvankelijk wordt verklaard, bestaat ze niet meer. U kunt er misschien filosofische beschouwingen over maken – u mag dat van mij doen –, maar die vraag bestaat niet meer. Ze kan dus ook niet omgezet worden in een actuele vraag. Dat is het systeem. Maar als u het er niet mee eens bent, kunt u het in de werkgroep brengen. We gaan het debat nu niet voeren. U hebt het woord bij motie van orde gekregen en ik hoop dat u daar zeer tevreden mee bent.

**De heer John Crombez (sp.a):** Het enige wat ik u vraag, voorzitter, is dat u het parlement zijn werk laat doen. U doet dat altijd naar vermogen. Ik heb u in het Koffiehuis uitgelegd waarom ik het niet eens ben met uw stelling. We hebben hier vorige week eenzelfde discussie gehad, en toen hebt u mij gezegd dat we absoluut een punt hadden, dat we gelijk hadden en dat u het niet kon weten op het moment van de zitting. Daarom zeg ik dat u het naar vermogen doet.

Als de commissievoorzitters op zo'n manier handelen dat de parlementairen hun rechten niet ten volle kunnen uitoefenen, moeten wij reageren. Waarom gebeurt het hier iedere week in de plenaire vergadering? Omdat er een probleem is in het parlement. U zit met een probleem in uw parlement, en het wordt niet opgelost. En als de minister zo uitdrukkelijk persoonlijk wordt, en u geeft in uw plenum geen recht van antwoord aan een parlements lid, hebt u bovendien ook zelf een

groot probleem. Aan het eerste kunt u niet veel doen, maar het tweede is uw beslissing. (*Applaus bij sp.a*)

**De voorzitter:** Mijnheer Crombez, ik heb met mijzelf geen enkel probleem, voor alle duidelijkheid. Ik heb daarstraks trouwens een aantal van uw collega's dingen horen roepen die ik geen tweede keer hoop te horen. Er werd gezegd dat ik de minister afdek en zo meer. Ik ben voorzitter van de 123 volksvertegenwoordigers. Ik heb dat de afgelopen vijf jaar gedaan en wens dat de komende vijf jaar ook te doen.

Er bestaat hier een Uitgebreid Bureau, waar een aantal van die dingen besproken kunnen worden, in plaats van hier in de plenaire vergadering. In het Uitgebreid Bureau hebt u daar alle mogelijkheid toe. Ik nodig u uit om deel uit te maken van de werkgroep die in discussie gaat over dat soort zaken uit het reglement.

Wat het afvoeren van die drie actuele vragen betreft, is mijn antwoord heel duidelijk: neen, en ik leg het ook niet ter stemming voor.

Mevrouw Jans heeft het woord.

**Mevrouw Lies Jans (N-VA):** Ik wil even reageren als voorzitter van de Commissie voor Mobiliteit en Openbare Werken. Ik heb daarnet de aantijging van de heer Crombez gehoord in verband met een vraag over Spartacus die ik onontvankelijk zou hebben verklaard. Ik werk op een objectieve en eerlijke manier. Ik heb dit dan ook laten nakijken, om te zien of er mij misschien iets was ontgaan.

Er is één vraag ingediend over Spartacus, door de heer Keulen. Die is vandaag opgevist naar aanleiding van de actuele vragen. Voor de rest heb ik, zeker van sp.a, geen enkele vraag om uitleg over Spartacus ontvangen. Ik wil dat dus rechtzetten. Er worden hier leugens verteld dat ik een vraag om uitleg onontvankelijk verklaard heb, maar er is er zelfs geen ingediend. (*Applaus bij de N-VA*)

**De voorzitter:** Het incident is gesloten. (*Opmerkingen*)

**ACTUELE VRAAG van de heer Jo De Ro tot mevrouw Hilde Crevits, vice-ministerpresident van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de gevolgen voor de scholen van de wekelijkse stakingen tegen de besparingsmaatregelen**

**De voorzitter:** De heer De Ro heeft het woord.

**De heer Jo De Ro (Open Vld):** Voorzitter, het voelt een beetje als het veld betreden nadat er net iemand van is getrapt. Het stadion staat bol van emoties, maar we zullen toch proberen om dit koelbloedig en rustig te doen, minister.

Afgelopen maandag was er de eerste provinciale stakingsdag. In het begin van de maand was er de nationale stakingsdag. Er zijn bij ons verschillende klachten en vragen gekomen van verontruste en zelfs verontwaardigde ouders over het laattijdig, niet of te weinig geïnformeerd worden over het feit of de school van hun kinderen open zou zijn en of er in opvang zou worden voorzien.

U hebt, net als uw voorganger, heel veel informatie gegeven aan de koepels over de omzendbrieven, maar op basis van de klachten wil ik dit vandaag toch aankarten in dit halfroond. Kloppen die klachten? Hebt u zicht op wat er afgelopen maandag en begin deze maand gebeurd is? Stonden er inderdaad op verschillende plaatsen ouders met hun kinderen voor gesloten schoolpoorten?

Zo ja, zijn de genomen maatregelen en de omzendbrief nog voldoende of zult u nieuwe maatregelen nemen voor de stakingsdagen op 1, 8 en 15 december?

**De voorzitter:** Minister Crevits heeft het woord.

**Minister Hilde Crevits:** Mijnheer De Ro, het klopt dat er een effect is van zowel de actie op 6 november als de stakingsdag van twee dagen geleden. Wat de deelname van de leraren in Vlaanderen betreft, zijn er voor de stakingsdag op 6 november meldingen binnengekomen voor ongeveer 3600 personeelsleden. Dat waren meldingen voor een uur, een halve dag of een volledige dag.

Afgelopen maandag was de situatie anders, omdat het ging het over twee provincies. In totaal waren er om 12 uur 2917 meldingen binnengekomen. Dat betekent dat bijna 4 procent van de personeelsleden in de twee provincies gestaakt heeft. Dat zijn de cijfers waarover we vandaag beschikken.

De omzendbrief waarnaar u verwijst, is opgesteld in 2013, met akkoord van de vakbonden, de koepels en het ministerie. Er zijn duidelijke afspraken over gemaakt. De administratie heeft op 5 november via Schooldirect nog eens duidelijk gemaakt hoe de scholen de ouders kunnen informeren. Deze ochtend is er nog een korte bevraging gebeurd. Het klopt dat er een aantal meldingen gekomen zijn van ouders. Er zijn echter ook veel andere meldingen gebeurd. Er waren heel veel ludieke acties in de scholen. Doorgaans is er in de twee provincies voor een goede opvang gezorgd voor de kinderen. Dat moest ook gebeuren.

We bekijken of er uitzonderingen zijn die persoonlijk moeten worden aangesproken. Vandaag heb ik geen indicatie dat de omzendbrief als een vodje papier zou zijn behandeld. We volgen dit op. Eventuele klachten worden individueel bekeken.

Ik heb getracht u een zicht te geven op de deelname in de twee provincies. We hebben van veel scholen gehoord dat zowel vakbonden, leraren als schoolteams daar heel correct mee omgaan.

**De heer Jo De Ro (Open Vld):** Minister, vooral voor de nationale staking van 15 december leeft bij ons de vrees dat leerkrachten niet tijdig zouden melden aan schoolbesturen en directies dat ze staken. Nogmaals, het is hun volste recht om te staken. Als ze uit overtuiging tegen het beleid zijn, dan moeten ze dat wapen kunnen gebruiken.

Maar het is een bijzondere periode van het jaar. Ik heb het dan niet alleen over de examens. Het is al december. Voor heel veel ouders is het onmogelijk om nog verlof op te nemen. We naderen het einde van het jaar, de verlofdagen zijn op. Het is bijna een warme oproep om uw moreel gezag te gebruiken en de onderwijsvakbonden te vragen om hun leden ertoe op te roepen de schoolbesturen tijdig in te lichten. De staking is niet gericht tegen ouders of tegen kinderen. Er zijn maar enkele voorbeelden die aantonen dat er op bepaalde plaatsen problemen zijn geweest. Het zou erger kunnen zijn op 15 december. Niemand, meerderheid noch oppositie, vakorganisaties noch koepels, wenst dit.

Minister, ik roep u ertoe op een kleine stap te zetten, contact op te nemen met de onderwijsvakbonden en hen te vragen hun leden hiertoe op te roepen. Het zal voor iedereen op 16 december fijner ontwaken zijn als de actie effectief op die manier kan verlopen.

**De voorzitter:** Mevrouw Gennez heeft het woord.

**Mevrouw Caroline Gennez (sp.a):** Minister, de heer De Ro heeft helemaal gelijk dat communicatie het allerbelangrijkste is om de sociale vrede ordentelijk te bewaren en te laten verlopen in dit land.

Minister, ik weet dat u een rustbrenger wil zijn in het onderwijs. U wilt leerkrachten respecteren. Dat lijkt mij ook heel belangrijk voor degelijk onderwijs. Tot op vandaag hebt u echter eigenlijk vooral onrust gebracht in dat onderwijs. Als u zegt dat u extra wilt investeren in scholenbouw, met 50 miljoen euro per jaar, dan zou het u sieren als we dat vertaald zien in de begroting. We zien daar echter een daling van het budget met 31 miljoen euro per jaar. Hetzelfde geldt voor de studietoelagen. U zegt dat die worden uitbetaald, maar u hebt de middelen niet begroot. Hetzelfde geldt voor de werkingsmiddelen, ook voor stedelijke en kansarme scholen. U hebt daar onrust gezaaid.

De beste manier om stakingen te voorkomen, is inderdaad om geen onrustwekkende communicatie te doen, beter nog, om geen onrustwekkend besparingsbeleid in onderwijs te voeren. *(Applaus bij sp.a)*

**De voorzitter:** Mevrouw Meuleman heeft het woord.

**Mevrouw Elisabeth Meuleman (Groen):** Minister, ook ik kan de onrust bij de leerkrachten voor een deel begrijpen als ik de maatregelen zie die tijdens de vorige en huidige legislatuur op hen afkomen. Wat de pensioenen betreft, hebben leerkrachten aan het einde van hun loopbaan te horen gekregen dat ze vijf jaar langer moeten werken. De pensioenen dalen ook. De mentoruren zijn afgeschaft. Leerkrachten hebben heel wat moeten inleveren, en daar is nauwelijks iets voor in de plaats gekomen. De mensen die willen staken, moeten dan ook het recht hebben om dat te doen. En daarover bestaat toch wel wat onzekerheid bij scholen. 15 december is een examendag. Sommige scholen vrezen dat ze beboet zullen worden – dat is in het verleden gebeurd – en richten toch examens in, met alle gevolgen van dien. Dit zorgt immers voor stress bij studenten die vrezen dat ze niet op school zullen geraken omdat het openbaar vervoer staakt.

Minister, wanneer scholen en leerkrachten staken, zult u dan geen boete geven? Is het niet zinvol om van 15 december een extra schorsingsdag te maken zodat ouders, leerkrachten en studenten geen problemen hebben?

**De voorzitter:** De heer Daniëls heeft het woord.

**De heer Koen Daniëls (N-VA):** Ik wil terugkomen op het onderwerp van de heer De Ro, namelijk de realiteit voor de ouders.

Scholen zijn creatief om de examenperiodes zo goed mogelijk te organiseren. In de omzendbrief staat dat een examendag die wegvalt vanwege een staking, niet meetelt op het contingent van evaluatiedagen. Dat is heel belangrijk. Ik heb echter signalen ontvangen waaruit blijkt dat scholen ook op zaterdag examens zouden organiseren. In het besluit op de organisatie van het secundair onderwijs staat dat de schooldagen lopen van maandag tot en met vrijdag.

Sommige leerlingen krijgen tijdens de lessen blijkbaar les over de staking. Zij krijgen pamfletten mee in hun agenda. Moeten we de leerlingen op die manier bestoken met al dan niet politiek getinte informatie?

**De voorzitter:** De heer De Meyer heeft het woord.

**De heer Jos De Meyer (CD&V):** Blijkbaar heb ik mijn vraag een beetje te vroeg gesteld. Indien ik ze gisteren of eergisteren had gesteld, dan was ze vermoedelijk automatisch toegevoegd als actuele vraag.



De scholen zouden graag een antwoord krijgen op een aantal vragen. In de regelgeving is het maximum aantal dagen opgenomen voor evaluatie. Het gaat dan over de examens, de beraadslaging, de deliberaties en de dagen na de examens. Wanneer op 15 december een aantal mensen staken op school en de leerlingen kunnen geen examens afleggen buiten de wil van de school om, telt die dag dan al dan niet mee bij het maximum aantal vastgelegde dagen? Scholen wensen daar duidelijkheid over, niet volgende week of volgende maand, maar zo snel mogelijk zodat zij daar in hun planning rekening mee kunnen houden.

**Minister Hilde Crevits:** Mevrouw Gennez, het klopt inderdaad dat mijn voorganger heel wat onrust heeft nagelaten op Onderwijs. (*Applaus bij de meerderheid*)

Wat 15 december betreft, is het voor mij van het grootste belang, en daarin volg ik mevrouw Meuleman, dat het recht dat leerkrachten hebben om te staken en hun bezorgdheid uit te drukken, wordt gerespecteerd. De omzendbrief is op dat vlak evenwichtig: daar staan duidelijke afspraken in. Er is nogmaals gecommuniceerd met de scholen zodat iedereen heel goed weet waar zich aan te houden.

Ik heb vastgesteld dat er een aantal aanvullende mededelingen zijn gebeurd in de schoolagenda's. Het gaat over pamfletachtige dingen. De vakbonden hebben zich daarvan gedistantieerd. Zij zijn ook heel correct wat het aanspreken van scholen betreft en de manier waarop dat gebeurt.

Leerkrachten hoeven niet zoveel dagen op voorhand te laten weten of ze al dan niet staken. Ik stel wel vast dat veel scholen daar goede afspraken over maken.

Mijnheer De Ro, ik vind het moeilijk om mensen aan te zetten om dat wel of niet te doen. Iedereen is daar vrij in. Ik veronderstel wel dat als scholen goed functioneren, daar goede afspraken over worden gemaakt. Ik zal desnoods nog eens aan mijn administratie vragen om een extra communicatie aan de scholen te bezorgen over de wijze waarop ze dat willen organiseren als ze dat wensen.

Mevrouw Meuleman en mijnheer De Meyer, het is zo dat 15 december niet zal worden meegeteld in het contingent van de evaluatiedagen. Maar dat is op 5 november meegedeeld aan de scholen, in die zin verbaast de vraag me. Dat zou bekend moeten zijn. De heer Daniëls heeft ook al een opmerking in dat verband gemaakt. Als er scholen zijn die het niet weten, kunnen we het in de volgende Schooldirect nog eens meegeven. Het is dus niet nodig dat scholen halsbrekende toeren uithalen. Het is zeker niet nodig om iets op zaterdag te organiseren. Als u die informatie doorgeeft, kunnen wij het ook met de scholen opnemen.

Alles is zo goed mogelijk georganiseerd. Ik erken dat 15 december van een ander kaliber is dan de provinciale stakingsdagen. Ik ga ervan uit dat scholen dat op de meest correcte wijze in goede banen zullen leiden, zonder afbreuk te doen aan het recht om actie te voeren en te staken, mijnheer De Ro.

**De heer Jo De Ro (Open Vld):** Minister, ik wil nog eens benadrukken dat dat voor onze fractie ook absoluut geen probleem is, alleen wijs ik op de timing, vlak bij het einde van het jaar, en op het feit dat veel werkende ouders die dag de keuze maken om te gaan werken en niet te staken. Zonder olie op het vuur te gieten, moeten we er alles aan doen om die dag ordentelijk te laten verlopen.

Hoewel leerkrachten niet verplicht zijn om op voorhand te laten weten of ze er zullen zijn of niet, is dat toch één element. Dat lijkt me voor de partijen, schooldirecties langs de ene en leerkrachten langs de andere kant, een kwestie van gezond verstand, met respect voor ouders en leerlingen. Dan kunnen schoolbesturen zich organiseren. Dan kan 15 december misschien een mooier voorbeeld zijn van de democratie dan wat we hier een kwartiertje geleden hebben beleefd.

**De voorzitter:** De actuele vraag is afgehandeld.

**ACTUELE VRAAG van mevrouw Grete Remen tot mevrouw Hilde Crevits, vice-ministerpresident van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over werkplekleren en alternerend leren en werken**

**De voorzitter:** Mevrouw Remen heeft het woord.

**Mevrouw Grete Remen (N-VA):** Voorzitter, minister, collega's, goed gevormd talent is de basis voor onze economische groei en ontwikkeling. Er moet een sterke brug zijn tussen het onderwijs en het bedrijfsleven, dat staat als een paal boven water. In de realiteit zien we dat helaas niet altijd. Zes op de tien werknemers, schoolverlaters, vinden dat het onderwijs niet altijd de juiste opleiding biedt voor de arbeidsmarkt. En zelfs zeven op de tien werknemers zijn van dat oordeel.

Het probleem moet worden aangepakt. En de remedie die ik voorstel, is dat het onderwijs veel meer praktijkgericht wordt. Dat is zeker. In de beleidsnota's Werk en Onderwijs en in het masterplan voor de hervorming van het secundair onderwijs wordt al een heel goede poging gedaan om die mismatch tussen onderwijs en arbeidsmarkt aan te pakken. Er zal een eenduidig kader worden ontwikkeld, waarin alle vormen van werkplekleren worden ondergebracht. Werkplekleren in de vorm van stages wordt verplicht in het voltijds secundair onderwijs waar arbeidsmarktgerichte opleidingen worden gevolgd, dus bso en tso.

Het is ook aan de bedrijven om kwaliteitsvolle stageplaatsen aan te bieden. Minister, vorige week is tijdens het Vokacongres een engagement gelanceerd, waarbij minstens tweehonderd bedrijven de goede wil tonen om in te stappen in dat werkplekleren, omdat het zo belangrijk is en zij ook de noden op de arbeidsmarkt voelen. Zij zijn vragende partij, en we kunnen die vraag niet naast ons neerleggen. Het systeem van het werkplekleren is een win-winsituatie: voor de werkgever, die enkel arbeidscompetente schoolverlaters aangeboden krijgt, voor het onderwijs, dat sneller kan anticiperen op de specifieke noden van de arbeidsmarkt, en voor de schoolverlater, die meer bagage heeft voor de arbeidsmarkt.

Minister, de werkgevers, de bedrijven zijn vragende partij hiervoor. Men kan die vraag niet naast zich neerleggen. Hoe ziet u de verdere ontwikkeling van uw nota om dat werkplekleren juridisch eenduidig te maken? Kan dit worden geïmplementeerd vanaf 1 september 2015, dus volgend schooljaar? Dat is ook weer een vraag vanwege de werkgevers. *(Applaus bij de N-VA)*

**De voorzitter:** Minister Crevits heeft het woord.

**Minister Hilde Crevits:** Geachte leden, de term 'werkplekleren' is een vlag die een paar ladingen dekt. Sinds 1 september van dit schooljaar zijn in het voltijds secundair onderwijs zo'n 140 richtingen in het technisch onderwijs en het beroepsonderwijs verplicht om 18 halve dagen stage te organiseren. Dat is eigenlijk een verplichting uit de vorige legislatuur. We zien dat heel veel bedrijven daarop willen inspelen. Ik bereid op zeer korte termijn ook een omzendbrief voor om ervoor te zorgen dat alle bedrijven zeer goed weten in welk kader ze zich bevinden en hoe ze dat kunnen doen.

Dan is er het eigenlijke duaal leren en werken. Er is een groep jongeren die wel nog leerplichtig zijn, maar voor wie het eigenlijk beter is dat ze ook deels via een werkplaats leren. Samen met collega Muyters – vandaar ook uw verwijzingen naar de beleidsnota – zal ik een kader uitwerken om dat duaal leren en werken ook expliciet vorm te geven. De bedrijven zijn sterk vragende partij, maar ook ons onderwijs is dat. Het staat vast dat onderwijs dit sowieso in handen blijft

houden. Het zijn immers leerplichtige jongeren. Met de bedrijven moet ter zake echter heel intens worden samengewerkt. Het is onze intentie om er tegen volgend schooljaar voor te zorgen dat dit ene statuut er is. Ik heb vanmiddag net nog even contact gehad met collega Muyters. We zullen er samen voor zorgen dat dit eengemaakte statuut volgend schooljaar kan worden uitgerold.

**Mevrouw Grete Remen (N-VA):** Minister, ik dank u voor uw antwoord, maar wat houdt dat eengemaakte statuut dan concreet in? Eerlijk gezegd, in die achttien halve dagen kunnen die jongeren geen praktische kennis opdoen. Ik praat ook vanuit mijn bedrijfservaring. Ik pleit veeleer voor het Duitse systeem, waarin onderwijs en dat leren echt één geheel vormt. Kunnen we dat niet implementeren in ons Vlaamse onderwijssysteem? Dat zou iedereen ten goede komen. In Duitsland draagt dat ook bij tot een vermindering van de jeugdwerkloosheid. Dit is in ieders belang. Ik zou willen dat dit echt ter harte wordt genomen. Eerlijk gezegd, met die achttien halve dagen zijn noch de bedrijven, noch de leerlingen gediend. Ik denk dat we daar niet veel heil uit halen. Men moet het Duitse model onder de loep nemen. Men moet eens eventjes gluren bij de burens. We moeten het warm water niet uitvinden. Vlaanderen kan het voorbeeld geven en dit ten volle inrichten, ten goede van iedereen en ons sociaal-economisch model.

**De voorzitter:** Mevrouw Kherbache heeft het woord.

**Mevrouw Yasmine Kherbache (sp.a):** Voorzitter, minister, we hebben die discussie over het duaal leren al gevoerd in de commissie Werk. Daarbij werd aangegeven dat noch de jongere, noch de bedrijven daar baat bij hebben als er niet voldoende omkadering en begeleiding is van die jongere die een stage doet tijdens het duaal leren en werken. Minister, is er bij Onderwijs dan in extra middelen voorzien voor die omkadering? Minister Muyters heeft ons ter zake immers heel expliciet naar u doorverwezen. U zegt daar volgend jaar al werk van te willen maken. Dan zouden daar in de begroting ook al extra middelen voor moeten worden gereserveerd.

**De voorzitter:** Mevrouw Helsen heeft het woord.

**Mevrouw Kathleen Helsen (CD&V):** Voorzitter, minister, werkplekleren is een van de volwaardige vormen van leren die als methodiek worden toegepast en zeer verrijkend zijn voor jongeren in een arbeidsmarktgerichte opleiding. We weten dat er een aantal knelpunten zijn. In uw beleidsnota staat duidelijk dat u die knelpunten deze legislatuur wilt aanpakken.

Vanuit onze fractie willen we benadrukken dat het van belang is om één algemeen concept te ontwikkelen waarbij er aandacht is voor een continuüm van verschillende vormen van werkplekleren. De collega heeft heel veel aandacht voor de stageformule, maar er zijn veel formules van toepassing. Wij vinden het belangrijk dat er verschillende vormen van werkplekleren mogelijk zijn in de toekomst, vooral op maat van de jongeren. Er moet van heel nabij worden bekeken welke vorm van werkplekleren geschikt is voor welke jongere en op welk moment.

De werkplekken die aangeboden worden, moeten kwaliteitsvol zijn. Het klopt dat een goede begeleiding daaraan gekoppeld is. Dat is zowel een verantwoordelijkheid van de bedrijven als van de scholen, maar op de werkplek is het vooral een verantwoordelijkheid van de bedrijven.

We vinden het uiteraard van belang dat we kunnen evolueren naar een sterk vereenvoudigd systeem van reglementering, want vandaag is die veel te complex.

**De voorzitter:** De heer De Ro heeft het woord.

**De heer Jo De Ro (Open Vld):** Voorzitter, minister, op basis van de vraag van mevrouw Remen wil ik toch het groeiend engagement van bedrijven onderstrepen om hieraan mee te werken. Het parlement moet dit toejuichten. Als er effectief tweehonderd nieuwe bedrijven zijn die extra werkplekken willen aanbieden, dan is dat heel goed. Ik meen dat het er nog veel meer zullen zijn met een duidelijkere communicatie en omzendbrief over wat kan. Met één reglementering zal de groep van tweehonderd nog toenemen.

Minister, in de communicatie is het heel belangrijk om te zorgen voor een heel eenvoudige plaats waar vraag en aanbod elkaar kunnen ontmoeten, virtueel of reëel. Ik hoor bij heel veel kleine bedrijven dat er veel initiatieven bestaan van stagedatabanken, maar dat die een bijkomende bureaucratische last zijn. Als iemand ze kan helpen, zullen ze nog veel sneller geneigd zijn om jongeren op te vangen binnen de bedrijfswereld.

**Minister Hilde Crevits:** Mevrouw Remen, het is misschien goed om even een onderscheid duidelijk te maken. Er zijn leerlingen die het voltijds secundair onderwijs volgen. Ten aanzien van een 140-tal technische richtingen en beroepsrichtingen werd dit jaar de verplichting ingevoerd om in minstens – dat woord was ik daarnet vergeten – 18 halve dagen stage te voorzien. Het komt neer op ongeveer twee weken. U vindt dat niet goed, maar het is een hele vooruitgang in vergelijking met vroeger. Vroeger was er in een aantal beroepsrichtingen of technische richtingen niets.

Het is echter iets helemaal anders dan het stelsel van duaal leren en werken. Dat gaat over jongeren die niet meer voltijds naar school gaan. Naast de component werk is er ook een component van onderwijs volgen. Ze worden betaald in het teken van het component werk. Stages zijn per definitie onbezoldigd. Het betreft een beperkt aantal dagen om te proeven van de sfeer op de werkvloer. We vinden het belangrijk dat minstens die kennismaking, die mogelijkheid om de sfeer op de werkvloer op te snuiven, mogelijk blijft.

Mijnheer De Ro, we voelen aan dat veel stagegevers vinden dat het vrij ingewikkeld in elkaar zit. Er komt binnenkort een omzendbrief waarin alles wordt gebundeld: de verplichtingen, de rechten en hoe ermee kan worden omgegaan. De bedoeling is om het wat eenvoudiger te maken, ook het vinden van bedrijven. Ik heb begrepen dat ook de werkgevers het goed vinden dat de stages er zijn en dat ze er actief aan willen participeren.

Wat duaal leren en werk betreft, mevrouw Kherbache, mag de bereidheid van de werkgevers niet worden onderschat. Veel bedrijven willen mee in het systeem stappen, de tijd is echt rijp ervoor.

Mevrouw Helsen merkte heel terecht op dat er voor de component werk in omkadering binnen de bedrijven moet worden voorzien. De werknemers verdienen ook geld, het zijn mensen die ingezet worden in het bedrijf en bovendien op die manier ook leren. De school is voor het hele kader verantwoordelijk, maar natuurlijk ook voor de component leren. De leerlingen worden op school begeleid, naast de begeleiding door de werkgevers.

Dat systeem wordt de komende maanden uitgewerkt om tot één geheel te komen. Er zijn nog modulaire systemen mogelijk, afhankelijk van de capaciteit en de aard van het bedrijf. Het is nu vooral van belang om werk te maken van het ene statuut. Het industrieel leerlingenwezen is ook naar ons overgekomen, we kunnen dat nu doen.

Mevrouw Kherbache, er zijn heel veel middelen voor omkadering. Het is evident dat ze moeten worden ingezet. Ook vandaag worden al heel veel middelen ingezet voor de verschillende soorten werkplekklaren die bestaan. De komende maanden, wanneer het statuut er komt, zal ook duidelijk worden op welke manier de omkadering ingezet zal worden in de bedrijven, maar ook op school, waar de leerlingen ook nog aanwezig zijn.

**Mevrouw Grete Remen (N-VA):** Dat was een duidelijk antwoord. Ik denk dat u de ernst van de zaak doorhebt. Het is cruciaal. We hebben te weinig goed-opgeleide jongeren. Ik blijf ervoor gaan dat werk en school goed kunnen worden gecombineerd. Al doende leert men. Zeker voor de arbeidsmarktspecifieke opleiding is dat van belang.

Wij werkgevers, de bedrijven, staan er zeker voor open om hieraan mee te werken en kwaliteitsvolle stageplaatsen aan te bieden. Dit is zeer belangrijk. Die kinderen mogen niet in de mainstream terecht komen, ze moeten kunnen bijleren op de werkvloer. Het bedrijfsleven zal daaraan bijdragen. Die kinderen worden onze toekomstige werknemers en -gevers.

**De voorzitter:** De actuele vraag is afgehandeld.

**ACTUELE VRAAG van mevrouw Lies Jans tot de heer Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de onrustwekkende signalen uit Nederland met betrekking tot de sneltramlijn Hasselt-Maastricht (Spartacuslijn 1)**

**ACTUELE VRAAG van de heer Marino Keulen tot de heer Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de Nederlandse twijfels bij Spartacuslijn 1**

**ACTUELE VRAAG van mevrouw An Christiaens tot de heer Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de onzekerheid in Maastricht met betrekking tot Spartacuslijn 1**

**De voorzitter:** Mevrouw Jans heeft het woord.

**Mevrouw Lies Jans (N-VA):** Voorzitter, minister, we konden maandag lezen dat er onrustwekkende berichten uit Nederland komen over de Spartacuslijn, de tramlijn tussen Hasselt en Maastricht. Dit grote dossier sleept al zeer lang aan, al van 2005. Ook de kostprijs is zeer groot. Voor Vlaanderen gaat het over 217 miljoen euro, voor Nederland over 66 miljoen euro. Er is een overeenkomst tussen de twee ondertekend in 2014, toen nog door minister Crevits, omtrent de samenwerking inzake dit project. Er zijn afspraken gemaakt over de middelen, de timing en werking.

Nu lezen we in Het Belang van Limburg dat er op Nederlands grondgebied grote problemen zijn. De kosten voor de realisatie van het project zouden stijgen met 30 miljoen euro. Er zijn problemen met de stabiliteit van een brug die moet worden hersteld en nog andere zaken.

Minister, welke impact zal dit hebben op de realisatie van Spartacuslijn 1?

**De voorzitter:** De heer Keulen heeft het woord.

**De heer Marino Keulen (Open Vld):** Minister, pacta sunt servanda, een overeenkomst moet men uitvoeren. De eerste keer dat er in dit huis over Spartacus werd gesproken, was in 2004 naar aanleiding van de toenmalige

regeerverklaring. Ik zat toen zelf in de regeringsbanken. We zijn nu tien jaar verder en we komen in de eindfase.

Ondertussen hebben de vijf Belgische gemeenten die erbij betrokken zijn daar heel veel tijd, energie en geld in geïnvesteerd wat betreft overlegmomenten, infovergaderingen, inrichtingsplannen, mobiliteitsplannen, onteigeningen. Ik ben burgemeester van een grensgemeente, ik ben daarmee vertrouwd. Dat is typisch bij hen. Als een duivel uit een doosje komt er een of ander probleem op de proppen. In dit geval zijn het stabiliteitsproblemen met de zogenaamde Maasbrug.

Minister, ik wil u voorstellen en vragen om op het terrein te komen. Praat met dat college van burgemeesters en wethouders van Maastricht. Daar zitten heel wat pro-Belgisch gezinde krachten. (*Rumoer*)

Die mensen zijn dit project genegen.

Twee, onthoud wat ik zeg, ze zijn zeer gevoelig voor titels. Als een minister op het terrein komt, kan hij daar iets forceren.

Drie, het probleem van instabiliteit van de Maasbrug is zeer eenvoudig op te lossen. Leg de laatste halte niet aan het treinstation van Maastricht – ik ken de stad als mijn broekzak – maar net vóór die Maasbrug. Dan zijn er geen stabiliteitsproblemen! Dan zijn er geen extra kosten en kunnen we het project realiseren.

99 procent van de gebruikers van de Spartacuslijn zal de tram gebruiken om te gaan shoppen, studeren en werken, en niet om naar het station van Maastricht te gaan. De afstand van de Maasbrug tot aan het treinstation is slechts vijf minuten wandelen. Dat is, om het op zijn Vlaams te zeggen, de kop niet af!

**De voorzitter:** Mevrouw Christiaens heeft het woord.

**Mevrouw An Christiaens (CD&V):** Minister, op 11 maart van dit jaar was er eindelijk goed nieuws voor het Spartacusplan. Die onderhandelingen zijn niet altijd vlot verlopen, om het zacht uit te drukken. Maar op 11 maart is de samenwerkingsovereenkomst ondertekend. In Limburg dachten we dat de laatste moeilijkheid was overwonnen en dat men eindelijk met de realisatie van het Spartacusplan kon starten. Dat stond in de planning: 'Start uitvoering 2015'. In 2018 zou de eerste tram over de rails sporen.

Vorige zaterdag stond in de krant dat de Nederlandse gemeente Maastricht een nieuwe studie zou hebben laten uitvoeren, waaruit technische problemen naar voren zijn gekomen, en die hebben natuurlijk ook een financiële repercussie. De Nederlandse krant De Limburger kopte vorige maandag: 'Zoekt Maastricht een elegante oplossing om zich uit dit Spartacusplan te wurmen?'

Nodeloos te zeggen dat het nodig is om deze vraag aan u te stellen, minister. Klopt de berichtgeving die in de Nederlandse en Vlaamse kranten stond? Is er met u contact opgenomen? Hebt u al overleg gehad of is er een gepland? Wat zijn de gevolgen voor de uitvoering van het Spartacusplan op korte termijn?

**De voorzitter:** Minister Weyts heeft het woord.

**Minister Ben Weyts:** Er is inderdaad op 20 november via mail een communicatie geweest naar De Lijn, met de mededeling dat er op basis van een review heel wat budgettaire en technische moeilijkheden zijn. De communicatie ging uit van de wethouder van Maastricht, maar ook van de voorzitter van de werkgroep die zich bezighoudt met het Spartacusplan. Dat maakt dat de kaderovereenkomst en de uitvoering ervan moeilijk tot onmogelijk wordt.

Ik reageer daarop als een rustige, maar ook als een goede huisvader. Als rustige huisvader wil ik niet onmiddellijk dramatiseren. We hebben een clear cut kaderovereenkomst die heel duidelijk is inzake de engagementen die alle partijen in deze zaak hebben genomen. We willen die engagementen handhaven. Als een goede huisvader hebben we onmiddellijk juridisch advies ingewonnen, zodat we voorbereid zijn op alle mogelijke scenario's. Als we het gesprek aangaan, zijn we daarop voorbereid. We staan sterk in onze schoenen.

Ik wil niet dramatiseren. Er komt op korte termijn een ambtelijk overleg. Ik ga ervan uit dat, afhankelijk van de uitkomst ervan, dit zal resulteren in een politiek overleg. Ik zal dat ook aangaan, maar we hebben een overeenkomst, een engagement in het regeerakkoord en dat willen wij handhaven.

**Mevrouw Lies Jans (N-VA):** Minister, op dit ogenblik weten we nog niet veel meer over wat de gevolgen voor Vlaanderen zullen zijn. U zegt dat u als een goed huisvader zult handelen. Dat vind ik heel belangrijk want het project kost al 217 miljoen euro aan Vlaanderen. Als een goed huisvader kijkt u naar de toekomst van het Vlaamse budget. Het zou jammer zijn dat we de meerkosten in Nederland op ons nemen. Dat is niet handelen als een goed huisvader. Ik hoop dus dat het niet zover komt.

In het verleden hebben de Nederlanders – zowel Maastricht als het rijk als de provincie – gezegd dat ze geen eurocent meer gaan uitgeven. Ik geef een voorbeeld van enkele maanden geleden. Toen was er een probleem met de btw. Er was een mogelijkheid dat we voor dit project ook btw zouden moeten betalen. Toen is duidelijk op papier gezet dat, als het Nederland – zowel als het rijk als de provincie – meer kost, die overeenkomst wordt beëindigd.

We weten dat de Nederlanders heel sterk kijken naar die centen. Minister, wetende dat u als een goed huisvader wilt handelen, wil ik u vragen: dit gaat toch geen impact hebben op het budget dat Vlaanderen uittrekt?

**De heer Marino Keulen (Open Vld):** Minister, als iemand met heel wat ervaring op het terrein, zeg ik u dat we alle dagen met Maastricht te maken hebben. We hebben een gedeelde grens van 12 kilometer met de stad Maastricht en de provincie Nederlands-Limburg – die veel machtiger is dan bij ons – en met het rijk, de zogenaamde nationale regering.

Wat ik daarvan heb opgestoken als levenswijsheid, is dat wij in heel veel dingen minstens even goed zijn als zij. Wat wij vaak niet weten, is dat wij veel snellere beslissers zijn. De politiek komt veel sneller op het terrein en steekt veel sneller haar nek uit. Wij zijn veel directer en informeler. Zij zijn goed in grootschaligheid en in communicatie. Zij kunnen zichzelf goed verkopen.

Minister, wat ik u vooral wil meegeven, is dat u zich in de onderhandelingen met die mensen moet doen respecteren. Als u duidelijk maakt dat u deze zaak na tien jaar proces, net voor de eindfase, niet meer kunt cancellen, niet zomaar kunt afvoeren, dan moet het duidelijk zijn dat zij hun verplichtingen moeten nakomen.

De idee om de eindhalte te leggen voor de Maasbruggen, is een piste die u zeker en vast in het achterhoofd moet houden. Zo kunt u na tien jaar dat proces afronden. Dan komt u alle krediet toe, minister. De essentie van politiek is beslissen, maar ook beslissingen uitvoeren.

**Mevrouw An Christiaens (CD&V):** Minister, dank u voor uw antwoord. Ik begrijp dat u op dit ogenblik nog niet veel meer weet omdat u nog niet met de partners hebt samengezeten. Maar u zult wel weten uit studies dat het wegverkeer in Limburg het snelst aangroeit in heel Vlaanderen. We zijn heel tevreden dat in het regeerakkoord de Noord-Zuidas als prioritair

infrastructuurproject is opgenomen. Maar het is wel een en-enverhaal. Ik zou van u toch graag horen dat u, samen met de regering, nog 100 procent achter de Spartacuslijn 1 en het tracé staat, met de mogelijke optie die de heer Keulen opperde.

**De voorzitter:** De heer Danen heeft het woord.

**De heer Johan Danen (Groen):** Collega's, ik hoop dat u allemaal weet dat Spartacus Limburg moet ontsluiten met hoogwaardige openbaarvervoer-verbindingen. Het gaat altijd over Spartacuslijn 1, de lijn Hasselt-Maastricht, maar er komen nog twee andere lijnen in het vizier: de lijn naar het noorden en de lijn naar het oosten, naar Maasmechelen. Minister, wat zijn uw plannen met deze lijnen 2 en 3?

**De voorzitter:** De heer Janssens heeft het woord.

**De heer Chris Janssens (Vlaams Belang):** Minister, het wordt steeds duidelijker dat dit Spartacusdossier, en in het bijzonder de Spartacuslijn 1 van Hasselt naar Maastricht, een absoluut fiasco wordt, vooral financieel. De kosten voor Vlaanderen bedragen al een veelvoud van de oorspronkelijke raming. Nederland lijkt nu dezelfde weg op te gaan. Het Vlaams Belang heeft daar zowel lokaal als provinciaal als hier in het Vlaams Parlement altijd op gewezen, terwijl er partijen – nietwaar, mevrouw Jans? – in de gemeenteraad van Hasselt tegen het Spartacusproject zijn en hier, in het Vlaams Parlement en de Vlaamse Regering, voor.

Minister, vasthouden aan het Spartacusproject zou een grote blunder zijn. Spartacus is geen oplossing voor de mobiliteitsproblemen in Limburg maar verergert die alleen maar. Als u met dit project doorgaat, wordt de financiële kater ongezien. Minister, in tegenstelling tot de drie vraagstellers vraag ik u dan ook niet om hiermee door te gaan maar om u er ernstig over te bezinnen, en om niet voort te gaan met de pro-Belgischgezinde krachten van de heer Keulen.

**De voorzitter:** Mevrouw Lieten heeft het woord.

**Mevrouw Ingrid Lieten (sp.a):** Het Spartacusplan is een totaalproject met drie tramlijnen en heel wat buslijnen. Het is er gekomen omdat de NMBS al decennia in gebreke blijft om een goed openbaar vervoer in Limburg te organiseren. Minister, ik ben heel blij van u te horen dat u de engagementen zult blijven nakomen, de engagementen van de kaderovereenkomst maar ook die van het Strategisch Actieplan voor Limburg in het Kwadraat (SALK) en van het regeerakkoord. Ik stel voor, zoals de heer Keulen, dat u eens effectief op het terrein komt. U kunt overleg plegen met uw collega-minister. Neem vooral de heer Keulen mee, want hij kent het dossier en zal u zeer goede diensten kunnen bewijzen. Ook de gouverneur zal zeker beschikbaar zijn.

Maar, minister, het moet mij van het hart: hoeveel soorten N-VA'ers bestaan er? *(Opmerkingen. Applaus bij sp.a)*

Minister, u komt uw engagementen na en u bent voor Spartacus. Maar mevrouw Jans, die voorzitter is van de commissie Mobiliteit, stemt in de gemeenteraad van Hasselt altijd tegen het Spartacusplan. Mijn vraag is dus: wil de echte N-VA nu opstaan? *(Applaus bij sp.a. Opmerkingen)*

**Minister Ben Weyts:** Alle verschillende soorten N-VA'ers staan nu op. *(Gelach)*

Er is een vraag over lijn 2 en lijn 3. We zijn nu bezig over lijn 1. U kent het statuut vervat in het regeerakkoord van lijn 2 en 3, namelijk dat die in onderzoek zitten. Laat het ons nu eerst hebben over lijn 1, dat die wordt uitgevoerd. Dat



engagement is wel degelijk vervat in het regeerakkoord. Collega, u zegt dat de uitvoering ervan een blunder is. Wel, je woord houden vind ik op dat vlak nooit een blunder. Er is een engagement in het regeerakkoord en wij zijn personen die trachten hun woord altijd gestand te doen en dus ook op dit vlak het regeerakkoord uit te voeren.

Ik noteer ook dat men zegt dat ik op dit moment niet meer weet. Ik weet natuurlijk wel meer. Ik heb gezegd dat ik als een goede huisvader onmiddellijk juridisch een en ander heb laten onderzoeken. Ik weet dat wij sterk in onze schoenen staan en dat wij ook voorbereid en vastberaden het gesprek kunnen aangaan. Op suggestie van de oppositie zal ik desgevallend ook een lid van de meerderheid meenemen naar Hasselt. Ongetwijfeld weet die daar niet alleen de goede sporen liggen, maar ook andere locaties die we kunnen frequenteren.

**Mevrouw Lies Jans (N-VA):** Ik wil ook wel mee op bezoek naar Maastricht, minister.

Mevrouw Lieten, u vraagt wie nu de echte N-VA'er is. U moet weten dat iedere N-VA'er uniek is, zeker een Limburgse N-VA'er is uniek. Wat de discussie in Hasselt betreft, moet u dat maar aan de schepen vragen. Als het huidige stadsbestuur niets wil doen voor de verkeersveiligheid in de wijken waar het traject langskomt, dan vind ik dat zeer spijtig. Maar dat is een heel andere discussie, we moeten hier de gemeenteraad van Hasselt niet overdoen.

Minister, het is belangrijk dat u aan tafel gaat zitten met de Nederlanders en dat er zeer duidelijk wordt gesteld dat ieder verantwoordelijk is voor het budget dat iedere partij daarvoor heeft uitgetrokken en dat de ene de lasten niet bij de andere kan leggen.

**De heer Marino Keulen (Open Vld):** Minister, u hebt daarnet iets heel moois gezegd, namelijk dat je woord houden cruciaal is in de politiek. De alfa en de omega van de politiek is je geloofwaardigheid. Als je van een project dat al tien jaar loopt, op het einde de boeken dicht doet, dan verliest de hele politieke klasse, niet alleen in België maar ook in Nederland, en van in Brussel tot op het lokale niveau. Ik ben heel graag bereid om mee te helpen om dit dossier te helpen voleindigen. Ik ben ook de eerste om u alle krediet te geven en ook naar buiten te dragen dat u hebt gezorgd dat finaal die sneltramverbinding tussen Hasselt en Maastricht gerealiseerd wordt.

**Mevrouw An Christiaens (CD&V):** Minister, duurzame combimobiliteit is een prioriteit in uw beleidsnota. Efficiënte verplaatsingstijd en -kosten is ook een doelstelling. Het Spartacusproject is een prototype dat kan vallen onder deze prioriteiten van uw beleidsnota. Ik ben zeer tevreden dat u officieel bevestigt dat u dat zult voortzetten. Ik vertrouw er dan ook op dat u zult aandringen bij de Nederlandse collega's om ook hun verplichtingen na te komen en zo spoedig als mogelijk de realisatie hiervan in uitvoering te zien gaan.

**De voorzitter:** Een applaus voor mevrouw Christiaens' eerste optreden in de plenaire vergadering. (*Applaus*)

De actuele vragen zijn afgehandeld.

**ACTUELE VRAAG van de heer Lorin Parys tot de heer Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over mogelijke fraude bij autokeuringen in Vlaanderen en de bestrijding ervan**

**De voorzitter:** De heer Parys heeft het woord.

**De heer Lorin Parys (N-VA):** Minister, u maakt van verkeersveiligheid heel terecht een van de speerpunten in uw beleid. Goede verkeersveiligheid begint uiteraard bij het zeker weten dat ons wagenpark, dat zich op ons Vlaams wegnennetwerk bevindt, ook effectief verkeersveilig is en ook de nodige technische keuringen heeft doorstaan. Wij doen daarvoor een beroep op autokeuringscentra. Iedereen kent wel de groene kaart die je dan in je postbus krijgt. Daar staat op: "Uw veiligheidsgarantie. We controleren op een totaal objectieve wijze de goede werking van uw voertuig."

Sinds kort, sinds de zesde staatshervorming, is Vlaanderen bevoegd voor de autokeuringscentra. Vrijdag was er het bericht over de autokeuring van Vorst en Anderlecht, waar fraude en corruptie in het spel zouden zijn. Er zijn 36 huiszoekingen gebeurd, er hebben 30 verhoren plaatsgevonden en er zijn 6 arrestaties gebeurd in een groot corruptieschandaal waarin groene kaarten werden afgeleverd voor auto's die niet verkeersveilig waren.

Het parket heeft daarover een verklaring afgelegd. De woordvoerder van het parket zei: "Deze corruptie is van een enorme omvang en houdt misschien niet op bij de centra die vandaag gevisieerd worden. De gevolgen voor de veiligheid op de weg kunnen bijzonder ernstig zijn." Ent dat op een verhaal dat vorige maand in Het Belang van Limburg stond waarin honderden lezers hun klachten over autokeuringscentra binnen stuurden. Zeker vijftig van hen zeiden dat ze een rode kaart hadden gekregen waarna ze de auto een kwartier later opnieuw voorreden en wel een groene kaart kregen. Minister, hebt u zicht op een potentiële problematiek bij autokeuringscentra die onder Vlaamse bevoegdheid vallen en wat kunt u daaraan doen?

**De voorzitter:** De heer Weyts heeft het woord.

**Minister Ben Weyts:** Voorzitter, we zijn nog maar net bevoegd sinds juli. Er is natuurlijk een onderscheid tussen klachten over de keuring, bijvoorbeeld wanneer bij afkeuring omdat een licht niet naar behoren functioneert een ander keuringscentrum dat wel laat passeren, en tussen fraude. De Anderlechtse casus en de casus in Vorst gaan over totaal verwerpelijke fraude. Het gaat niet over het inspecteren van kastrollen, maar over fraude die mensenlevens kan eisen.

Ik ben nagegaan waaruit het federale controlesysteem eigenlijk bestaat. Enerzijds zijn er altijd twee inspecteurs die de wagen inspecteren. Anderzijds is er een systeem van interne controle waarbij steekproefgewijs, namelijk om de veertig wagens, een andere inspecteur van dezelfde keuringsdienst de auto nogmaals inspecteert. Er wordt dan gekeken of die tot dezelfde conclusie komt. Daarnaast is er een externe controle die vandaag nog altijd door de federale overheidsdienst Mobiliteit wordt verricht. Dat hebben we nog niet in handen. Dat is pas vanaf volgend jaar het geval. Die externe controle gaat over de inspectie van het materiaal en over de inspecties zelf.

Niet alleen naar aanleiding van deze casus heb ik overleg gepland met enerzijds de beroepsfederatie GOCA en anderzijds met FEDERAUTO. Dat is ingepland op 2 en 3 december. Daar zal worden gekeken hoe we op termijn kunnen komen tot een hervorming van het landschap. Er moet eveneens worden bekeken hoe we op korte termijn nog meer de veiligheid kunnen garanderen en kunnen vermijden dat er bepaalde klachten zijn.

**De heer Lorin Parys (N-VA):** Minister, ik onderstreep dat de Vlaming betaalt om zijn auto te laten keuren. Hij moet dan ook zeker zijn dat hij waar voor zijn geld krijgt. Het persbericht van Federgon van deze morgen maakt daar ook allusie op. Het gaat niet alleen over verkeersveiligheid, maar het kan het vertrouwen in de markt van tweedehandswagens ondermijnen. Zijn er dingen die we kunnen leren uit het buitenland op het vlak van controlemechanismen?

**De voorzitter:** Mevrouw Brouwers heeft het woord.

**Mevrouw Karin Brouwers (CD&V):** Voorzitter, ik ben het ermee eens dat de gevolgen voor de verkeersveiligheid van frauduleuze controles desastreus kunnen zijn. Er zijn nog andere gevolgen die ook belangrijk zijn, onder andere voor het leefmilieu. Alle dieselwagens worden na verloop van tijd op uitstoot gecontroleerd. Ik heb begrepen dat we vanaf volgend jaar bevoegd worden voor de controle op de controleurs. Ik vraag u om de controles op te drijven omdat dat blijkbaar nodig is. Hoe ziet u verdere verbeteringen?

**De voorzitter:** De heer Keulen heeft het woord.

**De heer Marino Keulen (Open Vld):** Voorzitter, minister, we moeten erover waken om het kind niet met het badwater weg te gooien. Als er een probleem is met 10 procent van de autokeuringscentrales, dan is dat 10 procent te veel. Mijn ervaring als automobilist is dat de keuring in As waar ik ga, heel correct gebeurt.

Ik vind uw idee goed om met de groepsfederatie FEDERAUTO rond de tafel te gaan zitten om de rotte appels eruit te halen. Het gaat immers over geloofwaardigheid en over hun voortbestaan, want de garagisten willen die controles overnemen. Als ze niet zorgen voor een selectie tussen de ernstige autokeuringscentrales en die centrales die het niet zo nauw nemen – en het gaat tenslotte over mensenlevens –, dan moet u de piste van de garagisten die de controles overnemen, achter de hand houden. Ik vind dat iedereen een tweede kans verdient: responsabiliseer de sector en responsabiliseer de autokeuringscentrales voor absoluut solide en geloofwaardige controles.

**De voorzitter:** Mevrouw Pira heeft het woord.

**Mevrouw Ingrid Pira (Groen):** Minister, een andere soort van fraude die zeer gekend is, is de tellerfraude. Het terugdraaien van de kilometerteller gebeurt naar het schijnt vooral bij importauto's uit Duitsland. FEDERAUTO heeft het systeem van de Car-Pass ontworpen. In Nederland gaat men nog veel verder. Bij elke keuring wordt de tellerstand genoteerd in een database. Mijn vraag is om van de bevoegdheden die naar Vlaanderen zijn gekomen, gebruik te maken, en deze fraude verder te beperken.

**Minister Ben Weyts:** Ik wil niet al te zeer vooruitlopen. U verwijst naar voorbeelden in het buitenland waar het heel anders georganiseerd is, ook met geprivatiseerde systemen.

Wij zijn momenteel bezig met een screening. Er is ook overleg bezig met zowel de autohandelaars als de exploitanten van de autokeuring. Op basis daarvan zullen we acties ondernemen en nagaan of er een meer fundamentele hertekening van het landschap nodig is.

**De heer Lorin Parys (N-VA):** Minister, ik bedank u voor uw antwoord. Wij kijken uit naar het overleg dat u zult hebben met de federatie. Wij zullen dit vanuit het parlement als een belangrijk dossier blijven opvolgen, want het gaat tenslotte over mensenlevens. (*Applaus*)

**De voorzitter:** De actuele vraag is afgehandeld.

**ACTUELE VRAAG van mevrouw Caroline Bastiaens tot de heer Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de toegankelijkheid van De Lijn voor personen met een handicap**

**ACTUELE VRAAG van de heer Joris Vandenbroucke tot de heer Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de toegankelijkheid van het openbaar vervoer voor personen met een handicap**

**De voorzitter:** Mevrouw Bastiaens heeft het woord.

**Mevrouw Caroline Bastiaens (CD&V):** Minister, "openbaar vervoer dat niet voor iedereen toegankelijk is, is geen openbaar vervoer". Dat was een uitspraak die u afgelopen weekend deed in het kader van de campagne 'Hart voor Handicap', een uitspraak waar ik mij volledig kan en wil bij aansluiten. Toegankelijkheid en integratie zijn twee belangrijke uitdagingen waar we met z'n allen voor staan, waar we elke dag aan moeten werken, stap voor stap.

U hebt afgelopen weekend ook enkele beloftes gedaan en een aantal engagementen genomen om de toegankelijkheid van het openbaar vervoer voor personen met een handicap in de toekomst te verbeteren. U stelde in het vooruitzicht dat de reservatieplicht voor personen met een handicap op termijn zou uitdoven, dat de halte-infrastructuur verder zou worden verbeterd zodat personen met een rolstoel makkelijker de bus of de tram kunnen nemen, samen met de bus en de tram die ook moet worden aangepast om de rolstoelen toe te kunnen laten.

Het zijn terechte engagementen die heel belangrijk zijn, maar het zijn engagementen – u hebt het zelf ook aangegeven – op langere termijn. Ze zullen tijd en middelen vragen. Minister, ik hoop dat u het met mij eens bent dat we ook op korte termijn een aantal maatregelen zullen moeten nemen om de toegankelijkheid van het openbaar vervoer te verbeteren. Ze moeten niet altijd veel geld kosten. Af en toe moeten we gewoon praktisch nadenken.

Minister, ik zou u willen vragen naar uw standpunt over het verbod van scootmobielen op trams. Op dit moment verhindert dit verbod heel wat mensen met een handicap om vlot en zelfstandig het openbaar vervoer te kunnen gebruiken.

**De voorzitter:** De heer Vandenbroucke heeft het woord.

**De heer Joris Vandenbroucke (sp-a):** Voorzitter, collega's, enkele weken geleden hebben we hier nog gediscussieerd over het feit dat Vlaanderen zijn verplichtingen vanuit het VN-verdrag voor inclusie van mensen met een handicap niet nakomt en dat er nog heel veel werk aan de winkel is. Dat geldt ook voor het openbaar vervoer.

Minister, ik ben dan ook blij dat u uw nek hebt uitgestoken en dat u heel duidelijk te kennen hebt gegeven dat het openbaar vervoer absoluut toegankelijk moet zijn voor iedereen.

Er zijn effectief bijna 200.000 Vlamingen die een netabonnement hebben voor mensen met een beperking en die echt rekenen op die bus en tram. We maken het hun op dit moment bijzonder moeilijk om erop te kunnen rekenen. Er is het archaïsche reservatiesysteem, dat dan nog eens verschilt van provincie tot provincie, niet alle bussen zijn toegankelijk, niet alle perrons zijn toegankelijk. Er zijn heel wat ingrepen die kunnen gebeuren, maar die nog altijd niet gebeurd zijn.

U hebt gezegd dat u daar iets aan wilt doen en hebt een aantal maatregelen aangekondigd. Dat vind ik zeer goed, maar de reacties op die maatregelen zijn niet onverdeeld positief. Mustafa Kör, een van de voorvechters, liet gisteren in De Standaard optekenen dat hij het een beetje 'too little too late' vindt. Hij wijst erop dat een aantal van die maatregelen op lange termijn in het vooruitzicht worden gesteld. Misschien kunt u op dat punt een meer geruststellende boodschap geven.

Er is ook de gebruikersgroep van mensen met een visuele handicap, voor wie u een app met halteaankondigingen hebt uitgewerkt. Ze vinden het goed dat er zo'n app komt, maar wijzen erop dat niet iedereen een smartphone gebruikt. Het is ook niet altijd evident om een smartphone te gebruiken in een zeer volle bus. Wij verwachten dat er ook een aantal andere ingrepen gebeuren, zoals het aanbrengen van markeringen aan de haltes. Zorg ervoor dat die praatpalen aan de stations werken, wat niet altijd het geval blijkt te zijn. Er zijn nogal wat busstations waar alle bussen aan hetzelfde perron stoppen, wat zeer moeilijk is.

Minister, kunt u specificeren welke maatregelen u wanneer zult nemen?

**Minister Ben Weyts:** Laat mij beginnen met de scootmobiel. We hebben die discussie ook gevoerd in de commissie, afgelopen donderdag. Er zijn steeds meer en nieuwere hulpmiddelen voor personen met een beperking. In samenspraak met de Dienst voor Personen met een Handicap en De Lijn wordt elk hulpmiddel gescreend. Er wordt voor elk hulpmiddel bekeken wat mee kan op bus en tram en hoe dat moet. Vervolgens wordt dat gelabeld. Daar is men dus al mee bezig.

Ik ben inderdaad bepaalde engagementen aangegaan op een dag van Hart voor Handicap. Ik ben vertrokken van de stelling dat vervoer dat niet toegankelijk is voor personen met een beperking, geen openbaar vervoer is, maar gewoon vervoer. Daarom denk ik dat we naar een aantal punten moeten streven.

Ten eerste willen we de reservatieregels, die inhoudt dat personen met een beperking 24 uur op voorhand, en eigenlijk zelfs 48 uur op voorhand, naar De Lijn moeten bellen om te melden waar en wanneer ze de bus of tram willen nemen, laten uitdoven. Maar ik beloof geen bergen. Wij willen doelbewust en gefocust te werk gaan. We gaan, samen met de mensen met een beperking die het openbaar vervoer gebruiken en weten waar de knelpunten zitten, de prioritaire assen aanduiden die we eerst gaan aanpakken. We zullen die labels, zodat we ook rechtszekerheid kunnen bieden: minstens die prioritaire assen zijn gegarandeerd toegankelijk voor personen met een beperking.

Een tweede engagement is het oprichten van een expertengroep. Dat moeten er niet veel zijn, enkele personen, bijvoorbeeld de heer Kör, moeten volstaan. Experts zijn in dit geval mensen met een beperking, die vanuit hun eigen praktijk in contact worden gebracht met de technici die het op het terrein moeten uitvoeren. Dat is tweerichtingsverkeer, want de technici maken soms ook zeer terechte en welgemeende opmerkingen, over zaken die niet veilig zijn en zo meer. Die mensen moeten met elkaar in dialoog treden, wat vooralsnog niet echt gebeurd is.

Zo zijn er nog verschillende engagementen die ik heb opgenomen. Onder andere de heer Kör heeft daarop gereageerd, een beetje vanuit een bitterheid. Maar dat zal mij niet tegenhouden, integendeel, het is een motivatie. Ik verwijt het hem ook niet, ik begrijp volledig dat daar enige bitterheid en frustratie is ingeslopen. De kwestie is gewoon: gaan we eraan werken? Het antwoord is volmondig ja.

**Mevrouw Caroline Bastiaens (CD&V):** Minister, ik dank u voor uw antwoord. Uiteraard ben ik ervan op de hoogte dat de mensen van het VAPH en De Lijn samenzitten om tot een soort labeling te komen. Dat onderzoek loopt echter al

meer dan een jaar. Ondertussen kunnen mensen met scootmobiel die vroeger gebruikmaakten van de tram, daar geen gebruik meer van maken.

Daarom vraag ik u op welke termijn u daar wel resultaat verwacht, zodat we daarin stappen vooruit kunnen zetten. U hebt groot gelijk dat er elke dag hulpmiddelen bij komen en dat we dat op een veilige manier kunnen doen. Maar we hebben niet meteen een oplossing voor diegenen die zich op dit moment op die manier willen verplaatsen.

Minister, kunnen we dat onderzoek op de een of andere manier niet versnellen en ervoor zorgen dat de mensen sneller opnieuw kunnen gebruikmaken van de tram, zoals ze in het verleden deden?

**De heer Joris Vandenbroucke (sp.a):** Minister, u hebt nogmaals uw intentie herhaald dat u daar absoluut werk wilt van maken. Ik had gehoopt iets meer concrete informatie te krijgen over de timing en de maatregelen die concreet zullen worden geïmplementeerd. Ik verwijs bijvoorbeeld naar de halte-aankondiging op bus en tram. Er zijn in Vlaanderen 900 bussen uitgerust met de technologie om halte-aankondiging mogelijk te maken. In 2013 heeft minister Crevits aangekondigd dat zij in dat verband een proefproject zou opstarten, als ik me niet vergis in Hasselt. Mevrouw Jans heeft daar toen trouwens over gecommuniceerd.

Wartoe heeft dat project geleid? Wanneer mogen we de halte-aankondiging in bussen verwachten? In Brussel gebeurt het al. Dat moet ook in Vlaanderen kunnen.

**De voorzitter:** Mevrouw Jans heeft het woord.

**Mevrouw Lies Jans (N-VA):** Minister, we hebben deze discussie vorige week ook al gevoerd. Ik was blij dit weekend in de krant te lezen dat u wilt inzetten op de toegankelijkheid van het openbaar vervoer. Ik heb recent zelf een schriftelijke vraag gesteld. Ik vond het wel bemoedigend, want uit het antwoord bleek dat in de periode 2010 tot 2013 het aantal abonnementen voor personen met een beperking gestegen is met 16,5 procent. Dat vind ik een positieve evolutie.

Dat neemt niet weg dat de tot nu toe geleverde inspanningen niet voldoende zijn. We kennen allemaal de problemen die er zijn geweest. Ze werden het afgelopen jaar inderdaad nog eens mooi in beeld gebracht door Mustafa Kör. We moeten daar absoluut op inzetten. Ik wil benadrukken dat we nu concreet moeten inzetten op de kleine praktische problemen, zoals de scootmobiel, het feit dat er maar één rolstoelgebruiker op de bus mag, de reservatietijd enzovoort. Ik ben zeer blij te horen dat u daarvoor een expertengroep uit de grond wilt stampen, waarbij we de mensen met een beperking zelf zullen bevragen, want zij weten waar de concrete knelpunten zitten. Ik hoop dat we op korte termijn vooruit geraken.

**De voorzitter:** De heer Rzoska heeft het woord.

**De heer Björn Rzoska (Groen):** Minister, het gegeven dat u die engagementen hebt uitgesproken, is niet meer dan terecht. Ik ben eens een dag met een rolstoelgebruiker meegereisd met de bus, tram en trein. Dat is absoluut geen evidentie. Je komt in situaties terecht die wat mij betreft anno 2014 niet meer kunnen.

Minister, langs de ene kant hebt u die engagementen. Op dit moment maakt u die echter niet echt hard. Ik heb een concrete vraag voor u. We weten allemaal dat de budgetten van uw departement in 2015 al op besparen staan. Het Rekenhof heeft een opmerking gemaakt in verband met de fietspaden. Hoeveel

extra budget zult u in 2015 uittrekken om heel dat programma uit te rollen? Op dit moment zie ik dat, binnen uw bestaande budgetten en binnen de begroting die we nu bespreken, niet echt zitten.

**Minister Ben Weyts:** Wel, er zijn specifiek daarvoor geen aparte budgetten begroot. Waarom? Als je uitgaat van de redenering dat vervoer enkel openbaar vervoer is als het ook toegankelijk is voor personen met een beperking, wil dat zeggen dat je ervoor zorgt dat automatisch al het nieuwe materiaal dat wordt aangeleverd, dat we in gebruik nemen, toegankelijk is voor personen met een beperking. Dat is nu ook al het geval. Er wordt geen apart prijskaartje opgesteld dat zegt hoeveel geld personen met een beperking ons kosten. Dat doen we niet. Het maakt deel uit van onze logica om te proberen ons openbaar vervoer effectief openbaar te maken, zonder apart prijskaartje.

Bij de nieuwe app die De Lijn heeft ontwikkeld, kan men op voorhand de lijn aanduiden waarop men zich bevindt. Via gps wordt nagegaan waar de bus of tram zich bevindt. Vervolgens krijgt men een melding wanneer men de gekozen halte nadert. Dat is net getoetst en geanalyseerd door een specifieke website voor personen met een beperking, voor slechtzienden. Zij hebben dat goedgekeurd en vinden dit heel bruikbaar, ook voor slechtzienden.

Wat de praktische problemen betreft waarvan mevrouw Jans gewag maakt, is het van belang dat diegenen die dit uitwerken en uitrollen en de reglementen vastleggen, in dialoog treden met diegenen die in de praktijk staan en dat openbaar vervoer gebruiken, ook personen met een beperking.

**Mevrouw Caroline Bastiaens (CD&V):** Minister, u hebt niet geantwoord op mijn vraag wanneer u concrete resultaten verwacht in het kader van de scootmobiel. Ik hoop dat we intussen op basis van de suggesties van de expertengroep – en zo zijn er momenteel een aantal actief in de verschillende provincies – snel een aantal concrete en praktische maatregelen kunnen nemen die elke dag opnieuw het openbaar vervoer toegankelijker kunnen maken voor personen met een handicap, met andere woorden voor iedereen.

**De heer Joris Vandenbroucke (sp.a):** Minister, de heer Rzoska heeft de vinger op de wonde gelegd wanneer het gaat over de budgettaire context waarbinnen u werkt. U hebt ervoor gekozen om stevig te besparen op De Lijn. Er moet nog meer dan 16,5 miljoen euro worden toegewezen aan die besparingen. Wanneer u echter wilt dat het openbaar vervoer toegankelijk is voor iedereen, moet er ook nog openbaar vervoer zijn. *(Applaus bij sp.a)*

**De voorzitter:** De actuele vragen zijn afgehandeld.

**ACTUELE VRAAG van mevrouw Freya Saeys tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het beleid ten aanzien van postnatale depressies**

**De voorzitter:** Mevrouw Saeys heeft het woord.

**Mevrouw Freya Saeys (Open Vld):** Minister, deze week verscheen er een artikel in de krant over de oprichting van een Facebookpagina, namelijk The Gentlemom. Die werd opgericht door twee jonge mama's die zelf werden getroffen door een postnatale depressie. In een mum van tijd hadden ze bijna vierduizend likes.

Een op zes vrouwen lijdt aan een postnatale depressie. Als een vrouw bevallen is, dan verwacht men dat ze op een roze wolk zit en niet op een grijze wolk. Vele vrouwen weten niet dat ze niet alleen zijn met die problematiek. Ze voelen zich

volledig geïsoleerd, durven daar met niemand over te praten. Zo krijgen zij geen hulp, soms zelfs te laat.

Er heerst een enorm taboe rond postnatale depressies, niet alleen bij vrouwen maar ook bij hulpverleners. Vrouwen moeten weten dat een postnatale depressie bestaat, dat zij zich niet schuldig moeten voelen en dat zij niet alleen zijn. Hulpverleners moeten de symptomen herkennen en vooral kennen en daar ook naar handelen.

Suicide is de belangrijkste doodsoorzaak van vrouwen na de geboorte van hun kind. In uw actieplan suicidepreventie hecht u belang aan de preventie van zelfmoord. Ik hoop dat deze vrouwen daarin zijn opgenomen.

Ik heb ook een schriftelijke vraag ingediend om te informeren of er screeningsinstrumenten kunnen worden gebruikt om psychische problemen bij vrouwen vroegtijdig op te sporen. Ik kreeg daar een veeleer afwijzend en summier antwoord op.

Minister, gaat u initiatieven nemen om het taboe op postnatale depressie aan te pakken en om het vroegtijdig opsporen van psychische problemen te versterken, bij de zwangerschap al, om zo het psychische leed van tienduizenden vrouwen te voorkomen?

**Minister Jo Vandeurzen:** Mevrouw Saeys, er is een document ontwikkeld met Vlaamse en Nederlandse experts over de symptomen, het herkennen ervan en de manier waarop je als hulpverlener moet reageren als je geconfronteerd wordt met een moeder die mogelijk een postnatale depressie heeft. Die informatie en die tools bestaan en zijn beschikbaar. Ze worden actief gebruikt. Kind en Gezin verspreidt die ook. Voor de bevalling al, met alle distributiekkanalen en contactpunten waarover Kind en Gezin beschikt, worden zwangere vrouwen daarop attent gemaakt en gesensibiliseerd over dat thema. Dat gebeurt ook via het zwangerschapsboekje en alle documenten die Kind en Gezin verspreidt naar de huisartsen, gynaecologen en noem maar op.

Zodra een kind geboren is, gaan ouders met het kind naar het consultatiebureau. Op zes weken en drie maanden, dat is het ritme, denk ik. Daar zijn de mensen opgeleid om te kijken naar signalen die wijzen op een duurzame depressie, een postnatale depressie. Dan wordt er uiteraard doorverwezen en worden de contacten gelegd naar de hulpverlening. We hebben de regioteams van Kind en Gezin. We gaan ook aan huis, bij moeders thuis. Die teamleden zijn ook opgeleid om die signalen te herkennen. Zij kunnen doorverwijzen of mensen aanraden om met de hulpverlening contact op te nemen.

Binnenkort start er een webapplicatie, specifiek voor alle mensen in de hulpverlening die er mogelijk mee worden geconfronteerd, om te kijken hoe je ermee omgaat. Het is de bedoeling om die informatie van Kind en Gezin meer te verspreiden. De Huizen van het Kind zijn ongetwijfeld ook een plaats om die competenties te verspreiden. We proberen echt wel te zorgen voor voldoende competenties op de plaatsen waar de zwangere vrouw of de moeder die bevallen is, contacten heeft met de mensen van Kind en Gezin, de Huizen van het Kind en alle mogelijke partijen.

Kind en Gezin moet met deze initiatiefnemers contact opnemen, denk ik. Het is juist dat de sociale media ook een belangrijke rol kunnen spelen. Het is een thema dat bij Kind en Gezin hoog op de agenda staat. Zij proberen te sensibiliseren en kijken met experts uit Vlaanderen en Nederland hoe mensen in de omgeving van deze mogelijke risicogroep kunnen worden ondersteund om dat te herkennen en dan ook door te verwijzen.



**Mevrouw Freya Saeys (Open Vld):** U sprak inderdaad over een checklist die zou worden gebruikt bij de consultatiebureaus van Kind en Gezin. Dat is mooi in theorie, maar wordt weinig uitgevoerd in de praktijk. Er gaat vooral aandacht naar het kind. Daarenboven moet de checklist niet enkel daar liggen, maar vooral op de plaatsen waar de vrouwen tijdens de zwangerschap worden opgevolgd: bij de huisarts, de vroedvrouw en de gynaecoloog. Daarbij, niet elke pas bevallen vrouw neemt contact op met de consultatiebureaus van Kind en Gezin. Sommigen gaan rechtstreeks naar de huisarts. Daar zit nog een hiaat dat zeker moet worden aangepakt.

**De voorzitter:** Mevrouw Schryvers heeft het woord.

**Mevrouw Katrien Schryvers (CD&V):** Het is inderdaad van belang dat vrouwen al tijdens de zwangerschap worden begeleid. Kind en Gezin heeft zeker een rol, net als de Huizen van het Kind. Na de bevalling is het belangrijk dat signalen worden herkend door hulpverleners, door Kind en Gezin, maar ook door mensen in de omgeving van de moeders.

Ik wil ook wijzen op de moeder-kindafdelingen, zoals er twee zijn in Vlaanderen. Die verrichten heel goed werk, niet alleen residentieel, maar ook ambulant, ook in dagverzorging, voor mama's met hun kind die daar worden behandeld en die lijden aan een postnatale depressie. Minister, het lijkt me een gelegenheid voor Vlaanderen om die diensten verder te ondersteunen en uit te bouwen. Met de zesde staatshervorming vallen die opnieuw onder de bevoegdheid van Vlaanderen: vroeger was dat al zo, nadien niet meer, en nu opnieuw. Ik wil u met aandrang vragen om zeker ook hun werk verder te ondersteunen, want ze doen onmisbaar werk.

**De voorzitter:** Mevrouw Van den Bossche heeft het woord.

**Mevrouw Freya Van den Bossche (sp-a):** Voorzitter, ik wil ook heel graag de oproep van mevrouw Saeys ondersteunen. Minister, misschien kunt u extra inzetten op preventie. Een paar maanden geleden is er een heel interessant onderzoek opgeleverd van professor Raes van de KU Leuven. Hij heeft aangetoond dat de mate waarin een zwangere vrouw tijdens haar zwangerschap blijf gevoelens onderdrukt, een zeer goede voorspeller is voor de mate waarin ze achteraf kans heeft om een postnatale depressie te ontwikkelen. Dat kan heel eenvoudig worden gedetecteerd, omdat men die zelf rapporteert wanneer ernaar wordt gevraagd. Er wordt natuurlijk al curatief gewerkt: als mensen een depressie hebben, dan tracht men dat op te sporen en hen te helpen. Daarnaast kan men echter een heel preventief onderdeel ontwikkelen, dat vandaag niet bestaat, door simpelweg de juiste vragen te laten stellen door de gynaecoloog, bij wie vrouwen toch op consultatie komen wanneer ze zwanger zijn. Zo kan men detecteren wie echt een grote kans maakt op een postnatale depressie. Zo kan men die vrouwen op tijd hulp aanbieden, om te vermijden dat het zover komt. Minister, bent u bereid om op basis van dat recente onderzoek contact op te nemen met de Vlaamse Vereniging voor Obstetrie en Gynaecologie (VVOG), om te bekijken of zij dat misschien in praktijk kunnen brengen, om ervoor te zorgen dat veel minder vrouwen en hun kinderen dergelijke drama's moeten meemaken?

**De voorzitter:** De heer Persyn heeft het woord.

**De heer Peter Persyn (N-VA):** Voorzitter, ik deel de bezorgdheid van mevrouw Saeys volledig. Er is een adagium dat zegt: men vindt wat men zoekt en men zoekt alleen wat men kent. Ik denk dat daar het schoentje knelt. Ik denk dat de instrumenten, de kennis, de expertise bestaan, maar dispaaraat aanwezig zijn. Ik zou dat willen plaatsen in het ruimere kader van de discussie die onlangs opnieuw werd gevoerd over het inkorten van het verblijf van de moeder in het ziekenhuis na de bevalling. Experts van alle partijen en beroepsverenigingen

doen de aanbeveling dat men zou komen tot een soort perinataal zorgpad, waarbij er vóór de bevalling, bij de eerste contacten met de arts, de gynaecoloog of de vroedkundige, al oog is voor alarmsignalen, zowel qua complicaties bij de bevalling als qua problemen van postnatale depressie. Nu die bevoegdheden, zoals mevrouw Schryvers zegt, inderdaad naar Vlaanderen komen, wil ik ervoor pleiten dat we met alle fracties samen werk zouden maken van een dergelijke totaalaanpak, van een perinataal zorgpad waarbij ieder zijn verantwoordelijkheid neemt, met duidelijke werkafspraken tussen de diverse corporaties. Minister, ik reik u en de andere fracties dus de hand om daar tijdens deze regeerperiode werk van te maken.

**Minister Jo Vandeurzen:** Dat lijken me allemaal pertinente, waardevolle suggesties. U hebt ongetwijfeld in de beleidsnota gelezen dat we inderdaad een klemtoon gaan leggen op het jonge kind en op de periode van de zwangerschap. In het kader van de preventie zal dat zeker een grote prioriteit krijgen. In die zin kunnen we de suggesties voor een mogelijke aanpak zeker mee in overweging nemen en dat opnemen met Kind en Gezin. Wel moet men zorgvuldig zijn, want daar zitten uiteraard nogal wat relaties in met de ziekteverzekering. We moeten ook enigszins de coherentie van dat verhaal bekijken, maar ten gronde is daar veel over te zeggen.

Indien er studies zijn waaruit zou blijken dat je voor een bepaalde af te bakenen groep signalen kunt herkennen die mogelijk zouden kunnen wijzen op een verhoogd risico op depressie of, in een andere fase, suïcide, dan moeten we die dingen uiteraard opnemen. We hebben een Vlaams Expertisecentrum Suïcidepreventie (VLESP). Ik zal uiteraard vragen of zij kennis hebben van de studies, en of er voldoende wetenschappelijke evidentie is opdat we binnen het bestaande actieplan, waarin wordt gewerkt met een aantal afgebakende groepen, nog een initiatief zouden kunnen nemen ter zake.

Dames en heren, de kwestie is natuurlijk dat we moeten proberen om coherentie te bewaren in de boodschappen aan de vrouwen tijdens een zwangerschap. De komende jaren ziet u het komen in ons preventief beleid. De ene boodschap is: stop met roken of rook niet. De andere boodschap is: let op met het verhoogd risico op diabetes, want zwangerschapsdiabetes plaatst u daarna in de groep met een verhoogd risico.

Er zijn nogal wat preventieboodschappen voor deze groep. We moeten ervoor zorgen dat ze voldoende coherent zijn en voldoende ingebed in een goed facettenbeleid. We kunnen natuurlijk verschillende campagnes naast elkaar voeren, maar de komende jaren moeten we voor het preventieve gezondheidsbeleid ten aanzien van deze groep, proberen om zo geïntegreerd en coherent mogelijk te werken zodat de boodschappen stevig kunnen worden gemaakt. Zo worden de mensen die met deze vrouwen in contact komen, zoals gynaecologen en huisartsen, voldoende ondersteund.

Kind en Gezin doet dit wel degelijk voor dit thema. Het probeert om de zorgverstrekkers voldoende te ondersteunen en te informeren. Met de zaken die u vandaag aangeeft, zijn er nog mogelijke impulsen. Ik zal aan Kind en Gezin vragen om ze mee op te nemen. Ik zal aan het Expertisecentrum Suïcidepreventie vragen om de studie op te zoeken en te bekijken of er iets mee kan worden gedaan.

**Mevrouw Freya Saeys (Open Vld):** Minister, ik hoop echt van harte dat het taboe van de postnatale depressie kan worden doorbroken. Ik hoop ook dat er screeningsinstrumenten geïmplementeerd zullen worden om vroegtijdig te kunnen detecteren. En ik hoop dat de moeder-kindeenheden kunnen worden

uitgebreid naar alle provincies. Ik hoop, wellicht samen met tienduizenden vrouwen, dat dit zeker zal worden aangepakt. (*Applaus*)

**De voorzitter:** De actuele vraag is afgehandeld.

**ACTUELE VRAAG van de heer Piet De Bruyn tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de nieuwe hiv-cijfers en hoe hierop te reageren vanuit de Vlaamse bevoegdheid preventieve gezondheidszorg**

**De voorzitter:** De heer De Bruyn heeft het woord.

**De heer Piet De Bruyn (N-VA):** Voorzitter, minister, collega's, vorige week vrijdag maakte het Wetenschappelijk Instituut voor Volksgezondheid (WIV) zijn jaarlijks rapport bekend met daarin de cijfers over het voorkomen van hiv en aids in België. Algemeen stelt men vast dat het aantal nieuwe infecties in 2013 is gedaald, maar laat dit vooral niet leiden tot al te voorbarig optimisme.

Als we inzoomen op de cijfers en met name op die van de bijzonder kwetsbare doelgroep van de MSM of de mannen die seks hebben met mannen, dan stellen we vast dat de stijgende tendens van de laatste jaren, zich ook in 2013 onverminderd heeft voortgezet.

Op dezelfde dag maakte het Instituut voor Tropische Geneeskunde ook resultaten van een onderzoek bekend. Het betreft een onderzoek binnen de Sub-Saharaanse leefgemeenschap in Antwerpen, een doelgroep waarvan we ook al langer uit onderzoek weten dat de prevalentie van hiv er bijzonder hoog is. De resultaten van dit onderzoek tonen aan dat de prevalentie gelijkloopt met die van de doelgroep die ik daarnet noemde en dus bijzonder hoog is, ongeveer 5 procent.

De gegevens zijn niet nieuw. In een resolutie die in dit parlement al werd aangenomen in februari 2011 wordt aan de regering gevraagd om voor die twee doelgroepen bijzondere aandacht te hebben in het licht van de preventie. Er werden terecht verschillende initiatieven in die richting ontplooid. De volgende vraag dringt zich op. Als we vandaag geconfronteerd worden met die tendens en de cijfers binnen de beide doelgroepen, moeten we dan niet zoeken naar andere, nieuwe, bijkomende middelen voor de preventie van de verspreiding van hiv?

**De voorzitter:** Minister Vandeurzen heeft het woord.

**Minister Jo Vandeurzen:** Mijnheer De Bruyn, u gaf terecht aan dat we de voorbije jaren echt inspanningen hebben gedaan om onze bijdrage aan het nationale hiv-plan over heel Vlaanderen consequent uit te rollen. Er zijn drie grote organisaties met deze materie bezig: Sensoa, Pasop vzw en het Instituut voor Tropische Geneeskunde. U gaf ook heel duidelijk aan dat er drie groepen zijn waarop in het bijzonder wordt gefocust: mannen die seks hebben met mannen, sekswerkers en de Sub-Saharaanse bevolking of mensen die ten zuiden van de Sahara wonen.

Wat ik uit de cijfers geleerd heb, is dat de cultuursensitieve aanpak die we in Vlaanderen hanteren – we richten ons wel degelijk op bepaalde populaties en groepen –, nu met een zekere evidentie onderbouwd is. Het is een goede strategie. Er is wel wat contestatie rond. Een van de vragen is of het niet stigmatiserend is, maar aan de cijfers te zien is dat niet het geval. Ik zal dat maandag op de studiedag nog eens bevestigen. Deze aanpak en strategie zijn wel degelijk de juiste.

De laatste jaren hebben we middelen ingezet voor langdurige overeenkomsten met het Instituut voor Tropische Geneeskunde en de vzw Pasop, actief over heel Vlaanderen. We hebben inspanningen gedaan, maar het is inderdaad duidelijk dat we nog iets kunnen leren uit de studies. Strategieën moeten waarschijnlijk worden bijgesteld en aangepast.

Wat voor mij uit de cijfers naar voren komt, is dat we voor de Afrikaanse bevolking, die vooral door het Instituut voor Tropische Geneeskunde wordt gevolgd, naar een bredere aanpak moeten gaan. Het gaat vooral over kansarme groepen, mensen die heel moeilijk bereikbaar zijn met een heel specifieke boodschap. Om succesvol te zijn, moeten we meer kunnen rekenen op de betrokkenheid van de Afrikaanse gemeenschappen.

De specifieke preventiecampagnes voor hiv en seksueel overdraagbare aandoeningen moeten breder gaan. Die preventie moet passen in armoedebestrijding, migratiebeleid, en nog andere beleidsaspecten. We moeten een draagvlak kunnen creëren binnen die gemeenschap.

Ik zal dit op de studiedag proberen af te spreken met de organisaties. We moeten proberen om bijstellingen te doen. Ik denk dat onze cultuursensitieve aanpak fundamenteel bevestigd wordt.

**De heer Piet De Bruyn (N-VA):** Het klopt dat we breed moeten gaan, minister. We moeten verschillende elementen inbouwen in onze strategie. We spreken dan gemakkelijk over combinatiepreventie, waarbij we de klemtoon leggen op het bespreekbaar maken van de test, het snel opstarten van een behandeling en het demedicaliseren van de ziekte. Daar hebt u ook al voor gepleit, minister. Het is niet gedaan met: ik ben ziek en ik neem een pilletje. De cultuursensitieve aanpak werkt in de breedte. Ik kan dat enkel en alleen maar onderschrijven.

Ik hoop, minister, dat u aan de betrokken partners de ruimte laat om binnen die strategie steeds opnieuw creatief te zijn omdat niets zo snel went als een campagne. We kennen allemaal het fenomeen. Een bord dat ons waarschuwt, heeft twee, drie dagen effect, maar de vierde dag zien we het niet meer.

**De voorzitter:** Mevrouw Taelman heeft het woord.

**Mevrouw Martine Taelman (Open Vld):** Voorzitter, ik wil een puntje toevoegen aan het debat, en dat is het isolement van veel seropositieven. Dat weegt natuurlijk op hun persoonlijk welbevinden.

Naar aanleiding van de Wereldaidsdag op 1 december lanceert de Holebifoon daarrond een campagne om dat stigma te doorbreken. Minister, welke initiatieven kunt u nemen om dat initiatief te versterken?

**De voorzitter:** De heer Van Malderen heeft het woord.

**De heer Bart Van Malderen (sp.a):** Dit zijn interessante vragen. Ik ben het in principe eens met u, minister, dat een cultuursensitieve aanpak – doelgroepen benaderen, ongeacht verondersteld individueel risico – de juiste is. Uiteraard moeten we dat in een breed kader plaatsen. Ik zou iedereen willen oproepen om dat breed kader vooral heel praktisch te gaan invullen.

Uit de cijfers blijkt dat autochtonen en Afrikanen een heel ander verwachtingspatroon hebben ten aanzien van de huisarts. Alleen al dat onderscheid duidelijk maken aan de huisartsen, zou ons een veel betere detectie van hiv kunnen opleveren. Een snellere detectie betekent ook een snellere hulpverlening.

Vandaag blijkt dat op het terrein niet te gebeuren, en dat wordt als een verklaring gegeven waarom er een systematische onderdetectie is. De eerste lijn is absoluut belangrijk. Als verantwoordelijk minister raad ik u aan om daarover overleg te hebben, en minstens de verwachtingen ten aanzien van elkaar te kennen.

**De voorzitter:** Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

**Mevrouw Elke Van den Brandt (Groen):** We zijn het erover eens dat iedereen de ondersteuning voor zijn seksuele gezondheid verdient, ongeacht zijn levenspatroon of seksuele geaardheid. Er gaat tamelijk veel aandacht naar de doelgroep van Sub-Saharaanse Afrikaanse mensen. Een andere doelgroep is homomannen. Een op twintig Belgische homomannen heeft het hiv-virus, maar een op zes mensen is zich maar bewust van zijn serostatus. Daar ligt dus nog een enorme opportuniteit.

Minister, u verwijst zelf naar het nationaal hiv-plan. Er is een nationaal plan over de verschillende overheden heen om een aanpak van hiv op te stellen. U zegt dat u zich daarin inschakelt, en dat is heel belangrijk, maar daaruit volgt wel dat u een aantal projectmatige voorstellen structureel zult moeten verankeren en dat u budgetmatige inspanningen zult moeten doen. Op welke manier wilt u meer structureel uitvoering geven aan het nationaal plan en hoe zult u daarvoor de nodige financiële middelen vrijmaken?

**De voorzitter:** De heer Verstreken heeft het woord.

**De heer Johan Verstreken (CD&V):** Vorig jaar werd het nationaal hiv-plan goedgekeurd en daarin werd een specifieke vraag gesteld, die te maken had met de rol van de huisartsen. In hoeverre worden die daarin betrokken en vooral ondersteund?

Er wordt hier inderdaad een goed beleid gevoerd, ook in de voorbije jaren. Dit nu en dan onder de aandacht brengen, is noodzakelijk. Af en toe moeten we die strategie bijstellen. In het kader van de Wereldaidsdag is dit een goed onderwerp.

Minister, hoe staat het met het inzetten op het gebruik van het condoom? Bij jongeren worden tegenwoordig verhalen de wereld ingestuurd dat dit met pilletjes en zo kan worden opgelost. Wordt daar in de toekomst nog de nadruk op gelegd?

Even een voorbeeld: in heel veel scholen in ontwikkelingslanden vind je probleemloos condooms op de speelplaats en aan de ingang van de school, en wordt er open over gesproken. Bij ons is dat toch nog een taboe. Hoe kan dat worden doorbroken?

**Minister Jo Vandeuren:** Een debat over het beleid met betrekking tot seksuele gezondheid is natuurlijk een breed debat. Het is duidelijk dat het gebruik van condooms en veilig vrijen een onderdeel is van onze preventiestrategie. We proberen dat met onze partnerorganisaties op een goede manier te brengen in de levensdomeinen waar dat moet worden gebracht. Dat is een duurzaam onderdeel van het Vlaamse preventiebeleid inzake seksuele gezondheid.

De vraag naar de eenzaamheid is een heel breed verhaal. Uiteindelijk eindigt alles ermee dat je mensen moet proberen te doen participeren in de samenleving, dat je dingen bespreekbaar moet maken, dat je een luisterend oor moet hebben. Ik ben altijd bereid om met organisaties te praten die denken dat je daar vanuit welzijns invalshoek een bijdrage kunt aan leveren. Dat is ook het fundament van de vermaatschappelijking van de zorg, dat je veel meer alertheid

hebt in de samenleving bij vele actoren. Wat mij betreft, is een gesprek mogelijk. Het is alleen niet de minister van Welzijn die dat thema in al zijn breedheid in zijn vakgebied heeft. Het is een heel brede problematiek, en ik ben altijd bereid tot dat gesprek.

De opmerking over de manier waarop huisartsen en gezondheidswerkers sensibel zijn voor deze materie, is terecht. Een van de zaken die in de aanpak uitdrukkelijk moet worden meegenomen, is dat we ook onze gezondheidswerkers sensibel moeten maken. Zij worden geconfronteerd met groepen die we hier definiëren als groepen waarop we extra zouden moeten inzetten en voor wie we moeten uitzoeken hoe we met onze boodschap en onze screening bij hen terechtkunnen. In het ziekenhuis moeten we proberen ervoor te zorgen dat de huisartsen, op het moment dat er contact is, hierover een gesprek voeren, een vraag stellen of een overleg hebben. Daarmee ga ik absoluut akkoord.

Wat betreft het nationale hiv-plan, moet ik nog het volgende zeggen. Wij hebben met het Instituut voor Tropische Geneeskunde en met de vzw Pasop in 2012 nog onze beheersovereenkomst afgesloten, precies omdat wij weg moeten uit het projectmatige en omdat wij het geheel moeten uitrollen over heel Vlaanderen. Wij hebben uiteraard al onze partnerorganisaties gevraagd om de acties die zij ondernemen en waarvoor wij duurzame financiering over hebben, ook de volgende jaren, te enten op de afspraken die wij hebben gemaakt in het kader van het nationale hiv-plan.

We zullen dat plan moeten activeren. Na de vorming van de regering moeten er opnieuw op interministerieel niveau een aantal zaken worden opgelijst. Maar wij hebben onze partners op het terrein gevraagd om zich daarop te aligneren. Wij hebben dat verduurzaamd in de beheersovereenkomsten die wij een aantal jaren geleden hebben afgesloten.

**De heer Piet De Bruyn (N-VA):** Ik sluit mij aan bij het concrete probleem waarop mijn collega wees, namelijk de vereenzaming van mensen met een hiv-diagnose. Zij worden vaak geconfronteerd met de bijkomende problematiek van uitsluiting en discriminatie. Dat belangt ons allen aan. Wereld aidsdag op 1 december is een uitgesproken gelegenheid om daar een warm en solidair antwoord op te geven. Ik nodig alle collega's uit om daar elk op zijn of haar manier een steentje toe bij te dragen.

**De voorzitter:** De actuele vraag is afgehandeld.

**ACTUELE VRAAG van de heer Dirk de Kort tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de bestrijding van sociale dumping in Vlaanderen**

**De voorzitter:** Minister, wij zijn blij dat u ondanks uw handicap toch naar hier bent gekomen. Wij waarderen dat zeer. Ik heb begrepen dat u rechtstaand beter af bent dan zittend.

De minister heeft een soort hernia. U ziet dat toch aan de minister?

De heer de Kort heeft het woord

**De heer Dirk de Kort (CD&V):** Minister, bedankt dat u ons, ondanks die omstandigheden, te woord wilt staan.

Het is belangrijk is dat we het hier opnieuw hebben over sociale dumping. Het is al meermaals gezegd dat het in verscheidene sectoren een probleem is: in de horeca, het transport maar ook in de bouwsector. Er waren vorige week meerdere alarmerende berichten. In de bouwsector, die goed is voor 200.000

jobs, zijn er sinds 2011 12.000 jobs verloren gegaan. Als er geen bijkomende maatregelen worden getroffen, zullen er tegen het einde van deze legislatuur nog eens 40.000 jobs verloren gaan. Wij moeten ervoor zorgen dat dit niet kan gebeuren.

Minister, uiteraard moeten een aantal zaken op federaal niveau worden opgevolgd. Maar het is ook onze verantwoordelijkheid om op Vlaams niveau te bekijken wat wij kunnen doen op Vlaamse werven, en of wij op aanbestedingen vanuit Vlaanderen bij de uitvoering van Vlaamse overheidsopdrachten daaraan iets kunnen doen.

**De voorzitter:** Minister Muyters heeft het woord.

**Minister Philippe Muyters:** U hebt gelijk. Je kunt daar op drie vlakken iets aan doen: op Europees, federaal en Vlaams vlak.

Op Europees vlak is er de detacheringswetgeving, die mevrouw Marianne Thyssen daar eventueel kan verstrengen, specifiek met betrekking tot die sociale dumping.

In Vlaanderen hebben we de inspectie van de uitzendarbeid en de arbeidskaarten. Wij doen meer dan duizend controles per jaar in verband met interims, uitzendarbeid en migratie. Als er iemand is die vanuit Europa naar Vlaanderen komt op vraag van een werkgever – en het is dan dat je een arbeidskaart nodig hebt –, dan controleren wij ook of aan de minimale loonvereisten is voldaan en of er effectief een arbeidscontract is. Dat is het belangrijkste wat wij daaromtrent in Vlaanderen kunnen doen.

Of een Europese firma die hier komt werken voldoende betaalt, en of buitenlandse werknemers die voor een Vlaamse firma werken genoeg krijgen: dat is allemaal federale materie.

Buiten de inspectie die wij al doen, doen wij ook inspecties samen met de federale overheid. Dat is het zogenaamde SIOD-overleg, de Sociale Inlichtingen en Opsporingsdienst. Daar inspecteren we samen sociale aangelegenheden.

Als wij bij onze inspecties een overtreding van federale wetgeving vaststellen, maken wij een pv van inlichtingen op, dat wij doorgeven aan de collega's op federaal niveau, zodat ook die verdere stappen kunnen zetten.

Wat de Vlaamse aanbestedingen betreft, heb ik aan minister Homans gevraagd welke initiatieven daaromtrent zijn genomen. Er zijn er twee in grote blokken: er is een omzendbrief rond hoofdelijke aansprakelijkheid die wordt uitgerold binnen de Vlaamse overheid, en er is de conceptnota rond overheidsopdrachten die specifiek daarop ingaat. Mocht u daar meer details over willen, dan stel ik voor dat u die vraag in de commissie stelt aan minister Homans.

**De heer Dirk de Kort (CD&V):** Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het is goed dat u met uw antwoord aantoont dat wij niet alleen moeten kijken wat er op federaal vlak moet gebeuren, maar ook in Vlaanderen. Ik zal daar zeker in de commissie aan de bevoegde minister een vraag om uitleg over stellen.

**De voorzitter:** Mevrouw Kherbache heeft het woord.

**Mevrouw Yasmine Kherbache (sp-a):** Voorzitter, minister, u gaf aan dat een van de belangrijke hefbomen die Vlaanderen heeft voor de controle op sociale dumping, het controleren is van werknemers die tewerkgesteld zijn met een arbeidskaart. In 2013 zijn er 38.497 arbeidskaarten uitgereikt. Om een arbeidskaart te kunnen krijgen, moet een werkgever zich engageren om de

sociale wetten na te leven. Leeft die de sociale wetten niet na, dan wordt de arbeidskaart ingetrokken.

In de praktijk zou je denken dat systematisch elke werkgever die werknemers met een arbeidskaart tewerkstelt, gecontroleerd wordt. In 2013 zijn er op die meer dan 38.000 arbeidskaarten 788 controles geweest. Dat is 2 procent van de uitgereikte arbeidskaarten. Ik denk dat er nog een gigantische marge voor verbetering is. Het gaat niet op om te verwijzen naar de federale wetgeving, want u hebt uw eigen bevoegdheid. Mijn vraag is: waarom gebruikt u uw bevoegdheid niet systematisch om elke tewerkstelling met een arbeidskaart die een risicotewerkstelling is, te controleren? (*Applaus bij de sp.a*)

**De voorzitter:** De heer Sintobin heeft het woord.

**De heer Stefaan Sintobin (Vlaams Belang):** Voorzitter, het heeft een aantal jaren geduurd, maar ik ben bijzonder tevreden dat nu eindelijk ook andere partijen het probleem van sociale dumping bij naam durven te noemen. Het is ooit anders geweest, toen wij ook in dit dossier het voortouw namen.

Een aantal zaken situeren zich op Vlaams niveau, een aantal op federaal niveau maar vooral op Europees niveau. Mijnheer de Kort en leden van andere fracties, daarom zeg ik dat het niet opgaat om het alleen te hebben over arbeidskaarten, controle op arbeidskaarten of voorwaarden voor arbeidskaarten. Het gaat over de Detacheringsrichtlijn en het taboe van het vrije verkeer van personen in Europa. Ik denk dat we vooral daar de problemen bij naam moeten durven te noemen en dat daar de finale oplossing voor het probleem te vinden is. Ga de discussie aan over de Detacheringsrichtlijn. Ga de discussie aan in Europa met uw parlementsleden over het vrije verkeer van personen.

Minister, wat betreft de sociale wetgeving zou het perfect kunnen om een clausule in de overheidsopdrachten in te schrijven. Het is trouwens ook een vraag van de Confederatie Bouw dat die firma's onze sociale wetgeving moeten naleven.

**De voorzitter:** De heer Hofkens heeft het woord.

**De heer Jan Hofkens (N-VA):** Voorzitter, minister, het is inderdaad juist dat sociale dumping, detacheringsfraude, onze Vlaamse ondernemers sterk beconcurrereert op een oneerlijke wijze. We moeten er alles aan doen om daar tegenin te gaan.

Ere wie ere toekomt: de voormalige staatssecretaris voor Sociale Fraude heeft een aantal jaren geleden wel wat initiatieven genomen, maar die waren spijtig genoeg zeer inefficiënt. Hij heeft Limosa extra willen controleren via aangiften, en is teruggefloten door Europa. Hij heeft controle willen doen op socialezekerheidsfraude, namelijk A1-documenten, maar is teruggefloten door Europa. Mijnheer de Kort, ik denk dat u misschien uw rechtstreekse lijn met uw partijgenote mevrouw Thyssen moet opnemen en vooral bij haar het initiatief leggen. Minister, mijn vraag aan u is om dat overleg op Europees niveau op te starten, want ik denk dat de knoop werkelijk daar ligt.

**De voorzitter:** Mevrouw Talpe heeft het woord.

**Mevrouw Emmily Talpe (Open Vld):** Voorzitter, minister, sociale dumping is inderdaad een prangend probleem. Zoals reeds is aangegeven, is een belangrijk deel van de oplossing federale materie. Maar Vlaanderen heeft na de staatshervorming nu de bevoegdheid om ook een beleid inzake economische migratie te voeren.



Minister, in uw beleidsnota hebt u het over een risicoanalyse om te bepalen welke sectoren en beroepscategorieën fraudegevoelig zijn. Bent u bereid deze analyse op korte termijn uit te voeren?

**Minister Philippe Muyters:** Het staat in mijn beleidsnota. Dus, ik ben bereid om die uit te voeren.

De arbeidsmigratie is natuurlijk maar een klein onderdeel. Dit gaat over de mensen die van buiten de Europese Unie komen nadat ze een contract hebben gekregen bij een werkgever. Heel veel van de sociale dumping waar de heer de Kort over spreekt, heeft niet te maken met mensen van buiten Europa maar ook met mensen van binnen Europa. De heer Hofkens heeft gelijk dat dit op Europees vlak moet worden aangepakt. Ik zal zowel op het federale niveau met minister Peeters als op het Europees niveau met Europees commissaris Thyssen gesprekken voeren om elk op ons niveau de nodige maatregelen te nemen.

Ik ben het helemaal niet eens met mevrouw Kherbache. Ik heb daar ooit met haar fractievoorzitter in Terzake over gedebatteerd, waar ik heel duidelijk en goed heb kunnen uitleggen waarom die stelling niet juist is. Vandaag zijn er al veel minder dan 38.000 arbeidskaarten. Dat was het laatste jaar van de Roemenen en Bulgaren die nog een arbeidskaart moesten krijgen. Vandaag is dat al niet meer het geval. De controle is niet zo efficiënt omdat het over een een-op-eenrelatie gaat tussen werkgever en werknemer. Op het moment dat die relatie stopt, mag die persoon met de arbeidskaart niet zomaar ergens anders gaan werken. U zegt dat ik me niet mag verschuilen achter het federale niveau, maar ik doe de inspecties samen met hen. U telt natuurlijk alleen onze eigen inspecties en niet de gezamenlijke.

Er moet hier op een efficiënte manier op worden ingezet. Dat er werk rond moet gebeuren, is zeker waar, maar dat moet op de drie niveaus. Ik zal samen met mijn federale collega proberen om op Europees niveau de nodige invloed uit te oefenen.

**De heer Dirk de Kort (CD&V):** Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het is goed dat er op drie niveaus wordt samengewerkt om dit aan te pakken zodat ervoor gezorgd wordt dat er geen jobs dreigen verloren te gaan. Het gaat niet alleen over de dreiging van verlies van jobs, maar het is ook belangrijk voor de aantrekkelijkheid van de sector. In de toekomst moet een goede instroom mogelijk blijven. Daarvoor moeten we voor een ander imago zorgen, ook voor de bouw. Het is goed dat dit wordt aangepakt op de diverse niveaus.

**De voorzitter:** De actuele vraag is afgehandeld.

## **REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN**

**De voorzitter:** Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 3 december 2014 om 14 uur.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 16.42 uur.*